

Taxa postala
 plátia in num.
 No. 244716/928

Szerkesztőség
 és kiadóiroda
 tal: Oluj, Str.
 Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
 földre: Havonta 120, negyedévre 360,
 félévre 720, egészévre 1440 lej. —
 Hirdetések díjszabása szerint. — Az
 „UJ KELET“ a transilvaniai és
 banai zsidóság egyetlen naplapja.
 Cikkeink iránymását csak a
 forrás megjelölésével engedély meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Mar-
 ton Ernő. Redac-
 tor respnsabil: Felelős szerkesztő:
 Jámber Ferenc. Administrator dele-
 gat si grant respnsabil: Felelős
 igazgató: Schwarz Endre. Proprietar-
 Tar-Tulajdonos: Fraternitas S. A.
 R. de Editura, Registrul publica.
 Juniori periódice No. 48. Dos. 889—
 1938. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Szombat, junius 18.
 1938—5098. Sziván 19.
 XXI. évf., 183. szám.

Másodrendű szerepet játszanak már a hadműveletek Kinában...

Negyvenmillió lakost fenyeget pusztulással a borzalmas kínai árvíz

Eddig hárommillió ember vált hontalanná. Ha a Sárga-folyam árja egyesül a Jangese tavaival... A kínaiak megakadályozzák a japán utászok munkáját

Sanghaj, junius 17. A legborzalmasabb háborus pusztítást is felülmúló kínai árvíz-katasztrófa mérte el egy-egy megdöbbentően bontakoznak ki. A rettenetes elemi katasztrófáról szóló újabb jelentések már egy nemzeti katasztrófa elrettentő képét tárják elénk. Újabb jelentések szerint a Sárga-folyó vizei a Lunghaj-vasutvonalról délre 160 négyzetkilométernyi területet borítottak el.

Ha a folyam vizei egyesülnek a Jangcse nagy tavaival, Kinát a legborzalmasabb katasztrófa fenyegeti:

Honán és Sanghaj tartományok 40 millió lakosa kerülne víz alá.

Ha az ár emelkedik, ez a szerencsétlenség aligha lesz elhárítható. A hadműveletek egészen másodrangú szerepet játszanak most. Mindkét hadviselő fél az ár feltartóztatására összpontosítja erőfeszítéseit. A japánok Kaj-feng városát megóvták az ártól. Japán utászok megszakítás nélkül dolgoznak a gátak kijávitásán. A szükséges anyagot repülőgépek szállítják. Az ár 2000 falura terjedt ki, amelyek lakosainak száma 300.000. A japánok idejében visszavonultak, hogy ne szenvedjenek veszteségeket. Szerintük mielőtt áttörték volna a gátakat, a kínaiak agyonlőtték a gátak kétszáz tagu kezelőszemélyzetét. Az ár a Yencsen-vidéki kínai erődöket is veszélyezteti. A Lunghaj-vasutvonal menti körzetben a hadműveletek szünetelnek. A japánok Hankeu felé törnek.

A Reuter sanghaji jelentése szerint a kínaiak nemcsak a japánok által megszállt helyiségek közelében törtek át a gátakat, hanem a hadműveletek szinte-étől igen távolos helyeken is.

A japán repülőgépek abbahagyták a kínai állások bombázását és anyagot, valamint élelmet szállítanak a Sárga-folyó gátjainak kijávitásán dolgozó utászkatonáknak. A japánok szerint repülőgépek dobáltak le az elszigetelt kínai csapatoknak is.

Sanghaji értesülések szerint a veszélybe jutott területen

három millió ember vált hontalanná és amit a Daily Telegraph and Morning Post tudósítója írja: ezek a szerencsétlenek alig tudták pusztán életüket megmenteni.

Honán tartomány menthetetlen

A Reuter londoni jelentése szerint Kaj-feng városát, Honán tartomány székhelyét az ár előlmentesen fenyegeti. Több, mint 600.000 család hagyta el eddig a fenyegetett vidéket. 10.000 mezőgazdasági vállalat pusztult el. A Sárga-folyam vizei által fenyegetnek, hogy egyesülnek a Kék folyóval.

A japán csapatok vezetősége azt állítja, hogy junius 11-én a gátak lerombolása után a kínai erők megakadályozták a japán utászokat a szükséges javítások megkezdésében.

Újabb Sanghajból érkezett jelentések szerint a Sárga-folyó kikötött vizei hat kilométernyire vannak Kajfeng városától. A várost, amit a japánok meghódítottak volt, az ár előlmentesen fenyegeti.

A vidéken minden hadművelet szünetel, a japán katonák sietve vonulnak vissza.

Attól lehet tartani, hogy az árterület még növekedni fog, mert a Sárga-folyó vizei nem érték el legmagasabb szintjüket. Szakértők szerint erre 48 óra belül számíthat.

Sanghajból jelentik, hogy Honán tartomány teljes pusztulása már befejezett ténynek tekinthető, mert az elemi erővel előre

zuduló tömeget a védőgátak egész sorozatával sem lehet megfékezni. A japán és kínai katonaság emberfeletti erővel küzd, hogy a pusztulást legalább addig késleltesse, amíg a lakosság menekülni tud. A főáradat 8 kilométer széles és a víztömegek valóságos sziklatalajig lesodorták még a földet is.

Nagy izgalom Tokióban

Tokióból jelentik, hogy a japán fővárosban a Sárga Folyam gátszakadásainak hírére óriási lett az izgalom, olyannyira, hogy a kormány óráról-órára megnyugtató közleményeket ad le a japán csapatok állásaira vonatkozólag. Az értesítések jelentik, hogy az áradat a japán seregeket sehol sem fenyegeti veszéllyel és nem akadályozza a további hadműveletekben sem.

Ki a felelős?

Mint a Reuter tudósítója jelenti, nehéz lenne megállapítani, hogy a borzalmas árvíz-katasztrófáért a szembenálló felek melyike felelős. A japán, vagy kínai hadvezetőség-e? Inkább hihető azonban mégis az, hogy az első gát felrobbantása kínai parancsra történt, mert ezt a védekezési módot a konfliktus kitörése óta Csang-Kaj-Sek marsall már több ízben említette és amikor a katasztrófa történt. Honán tartomány azon részében tényleg nem tartózkodtak japán csapatok. Ezzel szemben elhárították az is, amit a kínai főhadiszállás említ, tudniillik, hogy a Csungcsengi gátat japán kémeek roptették levegőbe. A vád elleni kézzel-lábbal való védekezést mindkét fél a legenergiusabban folytatja, ami érthető is, mert amelyikről a bünyös intézkedés kiderül, örök időkre elvesztette létjogosultságát a katasztrófa miatt hallatlanul felízgatott Kinában.

Hankeu jelentés szerint a kínai nemzeti kormány szigorú intézkedéseket tett, hogy a Sárga-folyó gátjait azonnal javítsák ki. A kínai hatóságok el vannak határozva, hogy feltartóztatják a középkínai katasztrófa árvízét.

Egyidejűleg a kínaiak hivatalosan közlik, hogy a Peking-Hankeu vasutvonal déli körzetét megszállították a japán csapatoktól és a vasuti közlekedés Hankeu és Csengcseu között helyreállt.

Víz alatt a legfőbb buza-termő vidékek

Pekingi japán forrásból jelentik, hogy a Sárga-folyó árja 80 kilométernyire hampölyög Kajfengtől. Fokozatosan előnti az ár Honán tartomány síkságait, a legfőbb buza-termő vidéket. A gátak kijávitására tett erőfeszítések nem vezettek semmilyen eredményre, mert a gépeggyverrel felfegyverzett kínaiak megakadályozzák a japán utászok munkáját. Tíz japán mérnök veszítette el a munkáját. A pekingi kormány, amely a japánok ellenőrzése alatt áll, kiáltványt tett közte, amelyben elítéli a gátak lerombolását és a kínai-japán viszály megszüntetésének szükségességét hangoztatja.

Megnyitják a Jangcse-folyót a külföldi kereskedelmi hajók számára

Sanghajból jelentik, hogy az angol hatóságok közbenjárására a japán hatóságok törvényjavaslatot dolgoztak ki, aminek értelmében a Jangcse folyót megnyitják a külföldi kereskedelmi hajók forgalmának. Japán körök szerint az utóbbi hónapokban a japán hadihajók a folyamon az aknák felszedésével voltak elfoglalva, de most már Nankingig szabadra tették azt, miért is a hajózást szabadra lehet tenni.

Oriási felháborodás Londonban az osztrák adósságok kifizetésének megtagadása miatt

A lapok erősen elutasítják Funck német miniszter tervét

London, junius 17. (Rador.) A ma reggeli angol lapok felháborodásuknak adnak kifejezést, amiért megtagadták az osztrák adósságoknak Németország által való kifizetését. A lapok elutasítják Funck miniszter érveit, amelyek telve vannak rosszakarattal és hivatva vannak belföldön sikert elérni. A lapok elismerik, hogy a nemzetgazdasági miniszter nem zárta el teljesen az utat a tárgyalások elől. Csodálkoznak, hogy az osztrák adósságok és a reparáció címen keletkezett hadiadósságok között összehasonlítást lehet tenni. A Daily Telegraph rámutat arra, hogy az osztrák kölcsönök Ausztria újjáépítésének bélyegét szolgálták és olyan aktívák jelentenek, amit Németország vett át. A Financial News szerint Németország csak akkor fog fizetni, ha kényszerítve lesz rá és nem marad más Anglia számára, mint a szükséges nyomást kifejteni. A Times és

News Chronicle azt hiszik, hogy Németország nem fogja véglegesen elutasítani az osztrák adósságok kifizetését.

A Havaş egyidejű berlini jelentése szerint, miután tegnap kijelentették, hogy az osztrák adósságokat nem vállalják a német hatóságok, a ma reggeli lapok nyugtalanságuknak adnak kifejezést, mivel az angolok azzal fenyegetőznek, hogy bevezetik a kényszer-clearingot a Németországgal való kereskedelmi csereforgalomban. A lapok szerint a világgazdaság zsákutcába jutna, ha a német gazdasági miniszter azon javaslata, hogy vegyék revízió alá a német küladósságokat, nem találna visszhangra.

Berlinből jelentik, hogy Von Keitel tábornok, a német hadsereg főparancsnoka rendeletet adott ki, aminek értelmében Ausztriában is bevezetik a hadkötelezettséget minden 18—45 kora férfi számára.

Ara 5 lej

A kötelező katonai szolgálat Angliában

Irta: Winston Churchill

Az elmúlt héten az alsóház hadügyi bizottsága javaslatot tett a kötelező általános katonai szolgálatról. Fájdalom, ezt egy jelentéktelen vita során tette, szinte véletlenül és félház előtt. Ilyen manifestációkat magának a miniszterelnöknek kellett volna megtennie, alaposan meg szervezett nyilatkozatban, a nagy alkalomnak megfelelően. Véleményem szerint ebben az esetben az úgy az európai helyzetre igen kedvező hatást tett volna.

A brit birodalomnak a nagy háboruban való teljesítményei kétségtelenül még ma is minden angolnak büszkesége és védelme. Bárhol is vélekedjünk a brit honvédelemről a kontinensen, mindenki tisztában van vele, hogy Anglia, ha rákényszerítenék egy háboruban való részvételre, minden erejével harcolni fog és fenntartás nélkül odaáll szövetségesei mellé, akikkel együtt a legvégsőig el fog menni. A külföldön még jól emlékezhetnek arra, hogy Anglia 1914-ben még csak kicsiny szárazföldi hadsereggel rendelkezett, négy év múlva azonban a brit hadsereg ötmillió katonája állott fegyverben. Nem felejtették el, hogy a háború tartama és eszközzeinek kielégítetlen volta miatt a brit birodalom megerősítése egyre fokozódott és hogy Anglia győzelmi akaratát megdöbbentően bizonyította. Innen van, hogy egy elmúlt generáció hősiessége és áldozatkészsége még ma is tényleges garanciája Európa békéjének és Anglia biztonságának.

Anglia, mint mondtam, kétségtelenül bele fog menni a háborúba, ha arra kényszerítik, főleg ha az angol nép életének és becsületének érdekei úgy fogják kívánni. Anglia mindent meg fog tenni abban az irányban, hogy a háborút meggátolja. De ha mindennek ellenére végsőkéig kerülne a dolog, akkor az egész nép hozzájárulásával fogja további léteért a háborút megkezdni. Harcolni fog az államért és a világbirodalomért, de kizárólagosan a népszövetségi paktum szellemében. El sem lehet képzelni, hogy az angol nép olyan háborúba sodródjék, amelyet nem helyese az egész világ angolsága. De ha egykor sor kerül erre a borzalmas eseményre, akkor nem lesz félmunka, hanem vagy győzelem, vagy pusztulás.

Tiszta örület elképzelni, hogy Anglia csakis hivatásos hadseregével és hazafias gyarmati hadseregével fog a harcra menni, azokkal, akik már a béke éveiben átvették magukat katonai kiképzésnek.

Egy új háborúban bizonyára gyakori jelenség lesz brit városok és falvak bombázása. A mi férfi lakosságunk látni fogja gyáván legyilkolt asszonyait és gyermekeit, akkor ebből ellenállhatatlan ösztönt fog meríteni a harcra. Minden férfi aki ezt a nevet megérdemli, részt akar majd venni a háborúban. Már a világháborúban is, amikor bombák estek Londonra, vagy amikor rálöttek kikötőinkre, erősen fokozódott a háborus akarat az ország minden rétegében. Mennyivel nagyobb lesz ez a borzalmas ösztön egy jövő háborúban. A brit kormány, amelynek békeszeretete az egész világon közsímet, kötelességének fogja mégis tartani, hogy nyugodtan temérje azt az eshetőséget, ha békeigyekezetünk meddő maradna.

1914-ben a jómódú rétegek, az ugynevezett „uralkodó osztály“ eleinte jobban át voltak hatva a harci kötelességtől,

mint a dolgozók osztályai. Csak a németek belgiumi garázdálkodása rázza fel az egész népet. Ma más a helyzet. A munkásosztályok el vannak szárvá, hogy nem vetik alá magukat sem a nemzeti szocializmusnak, sem a fasizmusnak. Más társadalmi rétegek inkább csak kételkednek ebben a tekintetben, de szakadás nincsen közöttük. Am ha egy kormány, amelyet általánosan békésnek tekintenek, arra kötelezzük magat, hogy immár megadhatja a jeit a harcra, akkor kétségtelenül követné az egész nép. A világbirodalmat, mint egy elektromos áram rázna meg ez az esemény és mindenki ott állana a kormány oldalán.

A legutóbbi háború első hónapjaiban több mint, egymillió férfi önként jelentkezett hadiszolgálatra, csupa olyan ember, aki soha nem álmolta, hogy valaha katonára lesz. Odafeljötték a dolgok, hogy közel kétfélmillió angol önként küldte el magát Franciaország és Flandria vértől szikkadt lövészárkaiba. Ujjelendő férfi lakosságának tíz százaléka ezrelék önkéntesen utazott több héten át a nyugati frontra, hogy olyan ügyért harcoljon, amelyről soha nem kérdezték meg népiüket. Nincs még egy ország a brit világbirodalmon kívül, amely hasonló eseményt feljegyezhetett volna történelmében.

Következett a tragikus tapasztalat, hogy számtalan bátor harcos nem kapott fegyvert. Tanulni lehetünk annak a szomorú színjátéknak, hogy fiatalberekünk százezreit kiképezték a katonai táborokban, anélkül, hogy fegyvert adhattunk volna kezükbe. És egy másik kényelmetlen helyzet is beállt, egész ezredeket kellett alakítani olyan férfiakból, akik műveltségük és képességük szerint vezetésre voltak predesztinálva, mint tiszték. Mindaz, ami Angliában tehetséget és képességet jelentett, sietett a harcra, a sebesültek, amint lábadozókká váltak, önkéntes kötelezettségük révén újra visszatértek a lövészárkukba.

Ilyen módon Anglia legjobb férfiival igazságtalanság történt, egyben pedig az angol férfiakat valóságos gyalázatos módon pocskolták. Kétfélmillió család apát, vagy fiút küldött ki a harctérre, akik egyszer, vagy kétszer meg is sebesültek. Ugyanakkor más kétfélmillió ember, ki alkalmas lett volna a háborús mesterségre, békek munkáját végezte, magasabb bérek mellett. Ez az anomália azután az általános védkötelezettséget dobta a köztudatba. Azóta minden angol kormányának számolnia kellett ezzel a problémával. A mai kormány e tényeket semmilyen körülmények között nem hagyhatja figyelmen kívül. Kötelessége olyan tudományos és bölcs tervet kidolgozni, amely háború esetén Anglia teljes erőinek latbavetését teszi lehetővé, nemcsak az első pillanatban, hanem a harc egész tartama alatt.

A parlamenti tárgyalások után immár kötelessége a kormánynak nemzeti regisztert felállítani, amely áttekinthetővé teszi egész Nagy-Britannia harcerakész állományát. Ha az angol kormány már ennyire eljutott, ne álljon meg félúton, hanem dolgozzon ki mindenre kiterjedő tervet az egész nemzet katonai kötelezettségéről és alkossa meg a birodalom nagyságának és a véderő tekintélyének megfelelő hatalmas szervezetet, hogy amikor a parlament hozzá fog járulni a háborúhoz,

ez az apparátus azonnal teljes erővel működhessek. Természetesen gondolni kell már most törvényes eszközökkel arra, hogy minden háborús profit kizárassék. Ez a probléma különösen az Egyesült Államokat foglalkoztatja mostanában.

Nem egyeztethető össze a gondolat, hogy amikor az ország férfainak nagy tömegei kint állanak a harctéren, ugyanakkor otthon azért maradjanak férfiak,

hogy bezsebeljék a háborús nyereségeket. Ki kell hirdetni az elvet, hogy senki a háború révén nem juthat régi helyzeténél különösebben elő. A szociális igazságnak ez a rendszabálya a leghatásosabb válasz lenne azokra a kritikai hangokra, amelyek a „gazdagság katonai szolgálata” címén gúnyolják a modern háborút és ilyen propagandával akarnak tért hódítani a kommunizmus számára.

Kétszáz háznak kell felépülnie egy év alatt Cur Salom földjén

A transilvaniai zsidók városépítési terve a megvalósulás küszöbén

Haifa, június 17. (Az Uj Kelet küküldött munkatársától.) Néhány nappal ezelőtt döntő fontosságú lépés történt a Cur Salom társaság régi terveinek megvalósítása irányában. Ismeretes, hogy a Cur Salom társaság 14 éven keresztül küzdött azért, hogy a területével egybefüggő tengerparti homokföldet a Keren Kajemettől megkaphassa. Dr Weiszbürg Chaim hosszú és nehéz tárgyalásai végre eredményre vezettek és a Cur Salom, illetőleg a Keren Kajemet között megtörtént a megállapodás, mely a Cur Salom terület tulajdonosait jogába helyezi.

A Cur Salom földtulajdonosok helyzetét eddig két körülmény nehezítette meg. Elsősorban az, hogy eddig a társaság birtokában csak annyi föld volt, hogy az eredetileg lejegyzett fejenkénti három dunam föld helyett csak két dunamot tudott a tagok rendelkezésére bocsátani. Másfelől a Cur Salom-földtől keletre állami birtokban lévő földterület fekszik, mely azonban mocsaras és három kilométeres zónában malária veszélyt jelent a környező területekre is. A kormánynak ugyan a mocsár lecsapolására kész terve vannak, de mindezekig nem kezdtek hozzá a munkálatokhoz.

A Cur Salom és a Keren Kajemet közötti megállapodásnak mindkét nehézség megoldása szempontjából nagy hordereje van. Egyrészt a Keren Kajemet földje olyan mértékben egészíti ki a Cur Salom területét, hogy a tulajdonosok az eredeti három dunamos területet kapják meg. Másrészt pedig a Keren Kajemet által most átengedett terület már a malária-zónán kívül esik és ezen a területen azonnal meg lehet kezdeni az építkezést. A Keren Kajemet egyébként is csak azzal a feltétellel engedte át a 720-750 dunamos homokszárvot, hogy a tulajdonosok egy év leforgása alatt legalább kétszáz házat építsenek rajta.

A Cur Salom földjén

Haifáról autón utazunk ki dr Weiszbürg Chaimmal, a társaság elnökével a Cur Salom földjére. Magunk mögött hagyjuk Kirjat Chaimot, a haifai munkásság mintaszerű városnegyedét, elisiklunk a reptől mellett, utána feltűnik az államvasutak impozáns épülete. Ez itt Palesztina ipari zónája. Az ut két oldalán gyárak, telepek, majd jobbról megpillantjuk Kirjat Bialikot, ezer tiszta házával, a német zsidó kivándorlás egyik fellegvárát. Fszemben Kirjat Motzkin háza és kertjei tűnnek fel, majd pedig egy kilométer után az országot mellett nagy, drótkerítéssel övezett területre érkezünk. Az országon nagy fehér táblán, kék betűkkel ott áll héberül és angolul: Cur Salom.

Tizennégy évvel ezelőtt, — mondja Weiszbürg Chaim, — egy napig tartott az ut Haifától a Cur Salom földjéig. Lőháton kellett idejárnunk, mert utak még sehol sem voltak. Azokat a mocsarakat kellett kikertülnünk, amelyeknek a helyén most a legsebbe ipari telepek és városkák állnak.

A pusztá, amelyen új zsidó város épül

Lapályos, homokos földdarab. Az első homokbuckáról belátjuk az egész területet és élénk tául a palesztinai tenger is. Néhol egy-egy magányos fa élénkíti a látványt. Itt vagyunk a pusztában. Ki hinné, hogy itt egy éven belül már kétszáz háznak kell felépülnie? És ki hinné, hogy mindaz, ami ebben az országban európai nivóju város és kényelmes civilizáció, mind-mind ezen a sivatár tengerparti homokon épült. A most megszerzett földdarab tengerparti futóhomok. Ilyesmít lát az ember Telavivban, még a város közepében is, ahol nem siettek az aszfaltozással. Ezeket a homokbuckákat kell Cur Salom első házaát és utait megépíteni. De a cement gyöz a homok felett és szilárd alapot emel a transilvan zsidók városa számára.

Nehezen vergődünk ki közvetlenül a ten-

gepartra. Finom homok hatol a cipőbe, a tenger sima tükkről széles fodrok szaladnak a partra. Ez az ország tengerparti részének egyik legszebb pontja. A tengerpart végig sziklás. De itt, Cur Salom egész területén zavartalan homokszárv az egész.

Cur Salom új feladatai

— Rendkívül súlyos feladatokat kell most megoldanunk — magyarázza Weiszbürg. — A Keren Kajemet szerencsénkre azt a feladatot róttá ránk hogy egy év alatt kétszáz házat emeljünk a területre. Ez így egyszerűen hangzik, de a megoldása rendkívül erőfeszítésekre kerül. Innen, az országról 1700 méter hosszúságu utat kell építenünk a tengerpartig, ahol az építkezések megkezdődnek. A munka sürgős, mert enélkül nem lehet odaszállítani az építőanyagot. Vízvezeték kell építeni, a villanyt idevezetni, mert mindez nem a kész városnak kell, hanem az építkezéseket sem lehet enélkül elkezdeni. Emellett nem tudjuk még, ki az a kétszáz ember, aki azonnal építkezni fog. Városépítési terveket kell készítenünk, mert az új terület hozzácsatolása folytán az eddigi tervek már nem alkalmasak. Rengeteg befektetés kell most ide. Egy város nem épül fel magától és bizony aggodalommal várom, vajjon kiülföldi tagjaink kellő számban fognak-e megjelenni a július 24-iki közgyűlésünkön. Vajjon előjárnak-e olyan emberek, akik vállalni tudják a rengeteg kötelezettséget? Eddigi tevékenységünk főleg a Keren Kajemtet és a kormánnyal való harcban merült ki, most azonban már a megvalósításról van szó.

Szerencsére a palesztinai hitelviszonyok lehetővé teszik, hogy az egész beruházásnak mintegy hatvan százaléka 15-20 éves jelzálog kölcsönökből tevődjék össze. De mindezekhez rengeteg munkára és erőfeszítésre van szükség. Hiszen nagy dologról van itt szó. A kezdetben nem is gondoltunk arra, hogy magában az építendő városban sok eg-

zisztenciát tudjunk teremteni. De ma, ha megkezdjük az építkezést, megülehetést találhatunk itt kereskedők, iparosok, sofőrök, stb. Város építünk, ami nem mára, vagy holnapra szól, hanem évszázados mű, ahol sok-sok ember találhatja meg a boldogulását. Ezért várjuk izgalommal a július 24-iki közgyűlést, amelyen jelen kell lenniök mindazoknak, akik vállalni akarják ennek a munkának a felelősségét.

Kevés pénz is elég az építkezéshez. Weiszbürg dr adatai nyomán kiszámítottuk hogy milyen befektetés kell az építkezéshez Cur Salomban. Kétszázhusz fűrdőszobás, konyhás kis ház építése itt 200 fontba kerül, amelynek 60 százaléka jelzálog kölcsönből teremtendő elő. Nyolcvan font készpénz tehát már elegendő az első ház felépítéséhez. Haifában egy helyiségről 3 fontot fizetnek. Itt a környéken is 2 és fél font egy szoba bére. Ilyen körülmények között igen kecsesítő klatás vár azokra, akik az első kétszáz közé kerülnek.

Autónk már simán szalad Haifa felé az autóponton. Itt mindenütt, mindenki azt várja, mikor fognak újra építeni a két-három évvel ezelőtti munkatempóval, Palesztina földjén. A transilvaniai zsidóknak alkalmuk nyílik építeni, amikor az építkezést mindenféle okok nehezítik meg az ország más részeiben. A transilvaniaiak kötelesek építeni. És így talán erővéden felépül a haifai öböl legsebbe pontján a transilvan zsidók városa, Cur Salom.

Barzilay István.

Kétnapos antiszemita kilengések egy galíciai városban

Labdarugómerközésből pogrom

Varsó, június 17. Tarnopol keletgalíciai városban súlyos zsidóellenes kilengések voltak, amelyek két napig tartottak. Egy Vincszlav Krupa nevű lengyel megtámadott és súlyosan bántalmazott egy zsidót, Josua Graut. Grau védekezett és nyakán megsebesítette Krupát. Ez volt a jeladás és a kezdet a kétnapos zavargásokra. Hullágnok támadtak rá a zsidó járókelőkre és sokat közülük véresre vertek. Számos zsidó ház és üzlet ablakait, illetőleg kirakatait bevették. Több keresztény járókelőt is bántalmaztak, miután zsidóknak nézték őket. Maguk a hatóságok is hozzájárultak a tűz szításához, amennyiben hivatalos nyilatkozatot tettek közzé, amelyben arról van szó, hogy a zsidó Grau megsebesítette a lengyel Krupát, hogy megakadályozza őt a helyi labdarugó mérközésen való részvételben. Az egész beállítás hamis, miután Krupa egyáltalán nem tagja annak a lengyel sportegyesületnek, amelyben aznap kellett a zsidó futballcsapattal mérköznie. Sommerstein zsidó parlamenti képviselő interpel-

Eredeti közlemény

Remélem ismét egészséges leszek...

Zobay Kristóf, Cenei (Jud. Timis-Torontal) következő rendkívüli érdekes tartalmu levelet küldi nekünk:

„...értesitem Önöket, hogy az első üveg Gastro D. elhasználása után évek sora óta kínzó gyomorgörössim el-el maradoznak, sziveskedjenek azonnal utánvéttel címre meg 3 üveg Gastro D-t küldeni, remélem, hogy a kura után ismét egészséges leszek. Köszönetképpen nagyon sokan vannak, akik még rendelni fognak, mert aki csak használja, az már rokonai, ismerősei között tovább ajánlja. En is kérem ezuttal, hogy alábbi ismerőseim címére: Schuld Josef, Cenei, ugyancsak 3 üveggel küldeni sziveskedjenek...”

Hasonló hála és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a Gastro D. gyógyszer ma már a gyomorbetegék közkeincsévé vált. Orvosok is ajánlják. Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

zisztenciát tudjunk teremteni. De ma, ha megkezdjük az építkezést, megülehetést találhatunk itt kereskedők, iparosok, sofőrök, stb. Város építünk, ami nem mára, vagy holnapra szól, hanem évszázados mű, ahol sok-sok ember találhatja meg a boldogulását. Ezért várjuk izgalommal a július 24-iki közgyűlést, amelyen jelen kell lenniök mindazoknak, akik vállalni akarják ennek a munkának a felelősségét.

Kevés pénz is elég az építkezéshez. Weiszbürg dr adatai nyomán kiszámítottuk hogy milyen befektetés kell az építkezéshez Cur Salomban. Kétszázhusz fűrdőszobás, konyhás kis ház építése itt 200 fontba kerül, amelynek 60 százaléka jelzálog kölcsönből teremtendő elő. Nyolcvan font készpénz tehát már elegendő az első ház felépítéséhez. Haifában egy helyiségről 3 fontot fizetnek. Itt a környéken is 2 és fél font egy szoba bére. Ilyen körülmények között igen kecsesítő klatás vár azokra, akik az első kétszáz közé kerülnek.

Autónk már simán szalad Haifa felé az autóponton. Itt mindenütt, mindenki azt várja, mikor fognak újra építeni a két-három évvel ezelőtti munkatempóval, Palesztina földjén. A transilvaniai zsidóknak alkalmuk nyílik építeni, amikor az építkezést mindenféle okok nehezítik meg az ország más részeiben. A transilvaniaiak kötelesek építeni. És így talán erővéden felépül a haifai öböl legsebbe pontján a transilvan zsidók városa, Cur Salom.

Barzilay István.

Hogy...

Az...

Bucuresti, június 17. A lap cikksora rendkívüli megalap rámutat arra, között az élelmiszárakal olos az árak nemosa vót, de azt jóvá 1933-37 között sokfélek — írja szág főokozója a uszora és az elloró, akiknek megkosságot a küllánsoktól. Nyilván és indirekt illetézájárul a drágázás élelmiszár-piac terjedt az orszá cikkekre.

Drá...

A bucuresti k... ra hivatalos st... rendkívüli érde... gál aránézve, k... miszerek árai 11... városi vágóhído... hus 1933-ban 14... ként, míg 1937-... emelkedett. A b... monként 20.67 le... lejre drágult. A... re, a szalona 22... lejről 34 lejre o... jaiban a drágulá... tatódott: az ár... mint, husz száza... Jólval nagyob... a fűszer és gya... kávé, amely 19... 1937-ben már 13... ge tea 1933-ban... később 240 lejbe... A rangon rizs ne... níról 21 lejre dr... 23 lejről 31 lejre... zaliszt 9 lej 50... a barnaliszt 7 le... ra emelkedett... 30 lejre drágult...

A főzelekek pi... volt észlelhető... ben olesobbodta... lej volt kilogram... 30 bani. A körte... dott. A hagyma... re drágult, a bu... a száritott bab... dett, tehát köze... Egy élő tyukért... és 42 lej 1937-... lejre emelkedett... a halpiacon is... Természetes é... textil- és kézn... hatását. 1928-ba... tett gyapot ang... lej volt, 1933-ig... pot ára, 1937-be... lejért árulták es... 353 lejről 217 le... majd 373 lejre... sőbb. Az angol E... ja 1928-ban 689... 323 lejre csökke... de 1937-ben 722... nemcsak elérte, o... as nivót.

A francia tör...

Gyol... azonna...

Bicsa... ás...

Nincs specialista... aki ne ajánlaná... savtúltengésnél... vese-, epe-, és h... jód és brómter... eredményez. Bor... és kitanó. — K... képviselt és ler... CLUJ, P. MIHA...

A cionizmus célja Palesztinában egy közjogiilag biztosított nemzeti otthont teremteni a zsidó nép számára.

Minden zsidó, aki ezt óhajtja, megváltja sékelét!

Hogyan olcsóbbodott, majd drágult meg az élet 1928-1938 között

Az utóbbi öt esztendőben állandóan és erőteljes tempóban emelkedtek az árak

Bucuresti, június 17. A Dreptatea című lap cikksorozatban foglalkozik az élet rendkívüli megdrágulásának okaival. A lap rámutat arra, hogy míg 1928 és 1933 között az élelmiszerek ára több mint 50 százalékkal olcsóbbodott, 1933-tól kezdve az árak nemcsak elérték ismét a régi nívót, de azt jóval túl is haladták. Az élet 1933-37 közötti megdrágulásának okai sokfélék — írja a Dreptatea. — A drágaság főokozója azonban kétségtelenül az uzsora és az ellenőrzés hiánya azok részéről, akiknek meg kellene védeniök a lakosságot a különböző kategóriájú spekulánsoktól. Nyilvánvaló, hogy a közvetlen és indirekt illetékek nagy sorozata is hozzájárult a drágasághoz, amely nemcsak az élelmiszer-piacot ölelte fel, hanem kiterjedt az országban fogyasztott összes cikkekre.

Drágulás az élelmiszer-piacon

A bucaresti kereskedelmi és iparkamara hivatalos statisztikát készített, amely rendkívül érdekes összehasonlítással szolgál arról, hogy alakultak az élelmiszerek árai 1935 és 1937 között. A fővárosi vágóhídon az elsőosztályú marhahús 1933-ban 14.46 lej volt kilogrammonként, míg 1937-ben a hús ára 23.79 lejre emelkedett. A borjúhús 1933-ban kilogrammonként 20.67 lejbe került, 1937-ben 27.81 lejre drágult. A disznóhús 22 lejről 28 lejre, a szalonna 22 lejről 31 lejre, a zsír 26 lejről 34 lejre drágult. 1938 első hónapjaiban a drágulás fokozott tempóban folytatódott: az árak két hónap alatt több mint, husz százalékkal emelkedtek.

Jóval nagyobb drágulás volt észlelhető a fűszer és gyarmataru-piacon. A Santos kávé, amely 1933-ban 76 lejbe került, 1937-ben már 132 lejért árulták. Az Orange tea 1933-ban 128 lej volt, négy évvel később 240 lejbe került kilogrammonként. A rangon rizs négy év alatt 9 lej 65 baniról 21 lejre drágult. A napraforgó olaj 23 lejről 31 lejre emelkedett, a fehér buzalisz 9 lej 50 baniról 10 lej 11 banira, a barnalisz 7 lej 5 baniról 8 lej 27 banira emelkedett. A süveg cukor 27 lejről 30 lejre drágult 1933-tól 1937-ig.

Gyümölcs, főzelék, textil

A főzelékek piacán is erőteljes drágulás volt észlelhető. A gyümölcsök ezzel szemben olcsóbbodtak. Az alma 1933-ban 14 lej volt kilogrammonként. 1937-ben 9 lej 30 bani. A körte 13 lejről 9 lejre olcsóbbodott. A hagyma 2 lej 64 baniról 3 lej 82-re drágult, a burgonya 1.74 lejről 2.83-ra, a szárított bab 3.07 lejről 8.05-re emelkedett, tehát közel megháromszorozódott. Egy élő tyukért 32 lej fizettek 1933-ban és 42 lej 1937-ben, a tojás darabja 1.47 lejre emelkedett. Erőteljes drágulás volt a halpiacon is.

Természetes dolog, hogy a drágaság a textil- és kézműipar-piacon is éreztette hatását. 1928-ban a csehszlovákiai fehérített gyapot angro ára csomagonként 247 lej volt, 1933-ig 140 lejre csökkent a gyapot ára, 1937-ben azonban már ismét 235 lejért árulták csomagját. A durva gyapot 353 lejről 217 lejre olcsóbbodott 1933-ban, majd 373 lejre drágult négy évvel később. Az angol Krompton gyapot csomagja 1928-ban 689 lejbe került. Öt év alatt 323 lejre csökkent az angol gyapot ára, de 1937-ben 722 lejre emelkedett, tehát nemcsak elérte, de túl is haladta az 1928-as nívót.

A francia törülköző-vászon métere 122

Gyomorégést azonnal megszünteti a

Bicsad-i gyógy-ásványvíz

Nincs specialista belorvos az országban, aki ne ajánlaná a Bicsadi vizet. Gyomor-savtúltengésnél, különböző gyomor-, bél-, vese-, epe-, és hólyagbántalmaknál gazdag jód és brómtartalma teljes gyógyhatást eredményez. Borral vegyítve ize kellemes és kitűnő. — Kapható mindenütt. Vezérképviselet és leraklat Románia részére: CLUJ, P. MIHAIL VITEAZUL 7. szám.

lej volt tíz évvel ezelőtt. 1933-ban 51 lejért mérték méterét, míg 1937-ben 115 lejre emelkedett a vászon métere.

A bőrátúpiac drágulása

A bőrátúpiacon ugyanez a jelenség volt tapasztalható. A belföldi bőrbőr 1923 évi középára 68 lej 50 bani volt. 1933-ig 31 lej 87 banira csökkent az ár, míg 1937-ben 52 lejre drágult ismét. A talpbőr kilogramja 232 lejről 111 lejre olcsóbbodott, négy évvel később, 1937-ben 216 lej volt

az átlagos ár kilogrammonként.

A Dreptatea megjegyzi, hogy a fentebbi adatok a bucaresti Kereskedelmi és iparkamara statisztikai hivatala által regisztrált évi középárakat tüntetik fel. A detail kereskedelemben, amelynek árulásmérését semmilyen statisztika nem jegezte fel, a drágulás jóval nagyobb volt, mert a fentebbi árakhoz hozzájárult még a kiskereskedő haszna és gyakran az illetéktelen közvetítő is.

Uj alapokra fekteti a rákgyógyítást egy holland egyetemi tanár

Hormonkezeléssel gyógyítja sikeresen a rákbetegeket Samuels professzor

Amszterdam, június 17. Leydenben A. W. Sijthoff kiadásában most jelent meg dr. Jules Samuels amszterdami sebész könyve, amelyben a rákra vonatkozó kutatásait ismerteti.

A könyv kétségkívül világszenzáció-számba megy, mert Samuels olyan elméletet állít fel abban a rákbetegség keletkezésére nézve, amelyet kísérletei és gyógyító beavatkozásai teljes mértékben igazoltak. Szerinte a rák belső, ugynevezett szekréciós megbetegedés, amelyet egy mirigy rendellenes működése okoz. Ezt a mirigyet „hypophys”-nak nevezik. A mirigy, amelyről szó van, az öregedés beálltáig egyensúlyban van a többi hormontermelő miriggyel. Ez az egyensúly csak a 45-50 években kezd megbomlani. Az egyensúlyzavar azonban fiatalabb korban is bekövetkezhetik és ilyenkor fiatalabb embert is megtámadhat a rák.

Samuels felfedezésének a jelentősége egyelőre felbecsülhetetlen. Az amszterdami tudós eredményeire a szöveti légzés, a vér szinképelemzése és a rövidhullámú sugarak hatásának a tanulmányozása

közben jött rá. A rákos szervezet szöveti légzése sokkal gyorsabb, mint a normális emberé, ez gyors égéshez vezet: a szervezet építőanyagának a gyors elége okozza a rákos beteg lesoványodását és egyhamar való tönkremenetelét. Samuels azt állapította meg, hogy a rák diagnosztikájában óriási szerepe van a rövidhullámoknak. A rákos szervezet egészen másként reagál a rövidhullámú sugárzásra, mint az egészséges ember.

Samuels professzor eredményei meglepik a világot: félv év alatt tízennyeg beteg gyógyított meg. Az eddigi gyógyeljáráásokat ő is fontosnak tartja, csupán a rákhamlad megszüntetésére, a visszaesés megakadályozására és a műtétre már alkalmatlan esetekben hoz újat az eljárása, amely a hypophysis nevű mirigy besugárzásából áll. Azt állítja, hogy ennek a mirigynek a kezelésével egyidőben figyeli a szöveti légzést és ennek ellenőrzése napról-napra mutatja a beteg javulását. Kurája átlag két hónapig tart és jellemző, hogy betegek közül egyik sem halt meg.

esetben sem értesítette a családot és ő maga sohasem hívott orvost. Marie Becker a vizsgálóbíró előtt is körömszakadtáig védekezett a vádak ellen.

— Sohasem mérgeztem meg senkit — hajtogatta a vizsgálat során —, ha revolverem lenne, agyonlőném azokat, akik gyilkossággal vádolnak.

A vádhatóság megállapította azt is, hogy az idős özvegyasszony perverzítésra hajlamos és magas kora ellenére züllött életet él.

Marie Becker két légei ügyvéd védi, akik terjedelmes előadásban terjesztették elő a vádiratra vonatkozó észrevételeiket. Tiltakoztak az ellen, hogy Marie Becker mások kizsákmányolására alapította volna egy szociális intézményt, hogy minden alapot nélkülöz a vádiratnak az a megállapítása, hogy védenek „rendkívül perverz teremtés”. Kétségbevitették a védők a digitális alkalmazását is. Hivatkoztak arra, hogy az egyik orvosszakértő, egy egyetemi tanár, ugyan csak fenntartással fogadta ezt a véleményt.

A megbetegedett barát

Marie Becker, aki kalapot, fátyolt, köpenyt, szürke ruhát öltött a tárgyalásra — 500 frankot adott egyik ügyvédjének, hogy ruházati cikkeket vásároljon számára — meglepő nyugalommal, unott arccal hallgatta a vád és a védelem első közlőharcát, majd két fegyőre között minden igalom nélkül lépett az elnök elé, aki megkezdte kihallgatását.

— Szegény szülőktől származom — mondta az elnök kérdésére — kora gyermekkoromtól kezdve nagynéném nevelt, akinek hentesüzlete volt. Huszonegyéves koromban azonban elhagytam nagynénémét, mert az férjhez akart adni egy öreg hentesmesterhez és nekem nem volt kedvem erre a házasságra. Varrónő lettem és 1901-ben férjhez mentem Charles Becker malomtulajdonoshoz. Megállapította az elnök, hogy már házassága első éveiben sokat beszéltetett magáról. Állandóan kimaradozott és rengeteg pénzt költött. A vádolt most először vesztette el hidegvérét:

— Hazugság, amit csapodárságonról beszélnek. Gyekran elhagytam férjem házá, de csak azért, mert üzleti ügyekben kellett elutaznom. Iggyébként tisztességes asszony voltam, sohasem csaltam meg férjemet.

— Az adatok szerint — jegyezte meg az elnök — magának viszonya volt egy fiatal altiszttel.

— Ez is hazugság! — tiltakozott a vádolt.

— De ez az altiszt jelentkezett — állapította meg az elnök — és megerősítette a pletykákat.

— Ő is hazudik! — Megjelenik majd a bíróság előtt és tanu-vallomást tesz — zárta le az első összecsapást az elnök.

Azután ismét fiatalkori botlások körül csapott össze a vádolt az elnökkel. A német megszállás idejéből emlékei vannak özvegy Beckernének, ékszernek, amit egy német katonától kapott. Beckerné bevallotta, hogy az ékszernek a német katonától származnak. — Ehhez a katonához sem volt semmi közöm — védekezett. — A katonát azt mondta, hogy olyan beosztást kér a fronton, hogy feltétlenül el kell esnie, nincs már szilksége az ékszerre és ezért megajándékoz engem. De higgye el elnök ur, házasságom ideje alatt egyetlen barátom sem volt.

Azt azonban bevallotta, hogy férje halála után barátja lett Castadot kereskedőnek, akinek felesége meghalt. Ez az asszony volt Marie Becker első áldozata, de a légei szörny természetesen ezt a gyilkosságot is tagadja. Azt azonban beismeri, hogy Castadot végrendelkezett az ő javára, megígérte, hogy feleségül veszi, de ő elhagyta, mert barátja megcsalta.

A tárgyalás előreláthatólag egy hónapig fog tartani.

Borsec fürdőn

megnyílik június 15-én a már évek óta ismert szigoruan ort. kóser

Klein vendéglő

az Eisis villában. Előszedőn olcsó szobaárak.

NEURALGIA
FEJFAJÁS
HÜLES ELLEN
ANTINEURALGIC
JAVOL
Kapható gyógyszerárakban és drogueriakban

Marie Becker az esküdtek előtt

A tömeggyilkos asszony züllött életéről tett vallomást

Brüsszel, június 17. Marie Becker harmadik napja vivja élethálai harcát a légei esküdtszék előtt az igazságszolgáltatással. A vádirat felolvasása egész délelőttöt vett igénybe. A vádirat 11 gyilkossággal, 5 gyilkossági kísérlettel, az áldozatok kifosztásával, végredeleiteik elikkasztásával vádolja a légei szörnyet, az 59 éves, alacsony termetű, házásra hajlamos Marie Beckert, aki minden vádpontot konokul tagadott a vizsgálat alatt is. A terjedelmes vádirat a tömeggyilkosság rendkívül érdekes részleteit sorolja fel. Az orvosszakértők véleménye szerint a vádolt asszony a gyilkosságot digitalisszal követte el. Egy alkalommal 18 tüvegre való digitaliszt vásárolt. Marie Becker nagyban dolgozott, áldozataival valóságos szimultán játékok játszott, csak így tudta elérni rekordteljesítményét: két év alatt tíz gyilkosságot.

A züllött öregasszony

A vizsgálat érdekes válszt ad a minduntalan felmerülő kérdésre, hogyan tudott

béhalózni e szörny ilyen sok áldozatot.

— A vizsgálat megállapította — mondja a vádirat —, hogy özvegy Beckerné intelligens, szeretetreméltó, behizelgő modoru asszony, aki sima modora mögé rejtette rendkívüli ravaszságát, kétszíniségét és gonoszságát. Ez az asszony hihetetlenül jó komédiás, a helyzetnek megfelelően változtatja a hangulatát, ha kellett nevetett, ha kellett sirt és bámulatos ügyességgel ujjá körül csavarta környezetét. Az özvegy csak idős nők iránt mutatott rokonszenvet, akikről tudta, hogy pénzük van. Azokra a barátnőire is szerencsétlenséget zúdított, akiket nem sikerült eltennie láb alól. Két év alatt tíz ember halt meg karjai között. Azt hihetnők, hogy miután ilyen nagy tapasztalattal rendelkezett a haldokló ápolása terén, nyomban orvost hívt volna és értesítette volna a családot, amikor észrevette, hogy barátnőit, akiket ő ápolt, hasonló tünetek köztől súlyos betegségbe esnek. Özvegy Beckerné azonban egyetlen

Lábfajas elleni gyógyfürdő

Tyukzemeim? Mind eltűntek!
„A lábfürdők annyira felpuhították tyukzemeimet, hogy — minden fájdalom nélkül — egymásután kihullottak.

Beteg lábak felrészítésére és gyógyítására mindennél jobb az oxigén, az igazi természetes gyógyszer, nem ártalmas, biztos és könnyű. Még ma este öntsön egy maréknyi Saltrates Rodell-t lábvizébe. A felszabaduló tiszta, fokozottan aktív oxigén mélyen behatol a fájdalmasan meggyulladt, égő bőrébe és csodálatos módon megnyugtatja. Tyukzemei annyira felpuhulnak, hogy fájdalom és veszély nélkül pusztá kézzel kiemelheti őket gyökereitől. A járás így valószínűleg élvezhető. Garantált eredmény, vagy visszakapja pénzét. Minden gyógyszerár és drogéria árusít Saltrates Rodell-t.

PONTOS! — 10.000 propaganda csemetét dobunk 30 lejes reklám ában. Kiszéleltéppen még ma vásároljon 677 csemetét! Takarékossági szempontokból vásároljon rendszeres csemetét, vagy dupla családi csomagolást!

Négyezeröttszáz zsidó segédrendőr

London, június 17. Az angol alsóház egyik legutóbbi ülésén Mander képviselő megkérdezte a gyarmattügyi minisztert, milyen intézkedések történtek a rend és a nyugalom helyreállítására Palesztinában a zsidóknak önvédelemre való felfegyverzése által.

Malcolm Macdonald gyarmattügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy eltekintve a transzjordániai határőrségben és a palesztinai rendőrség kötelékében szolgáló zsidóktól, újabb zsidó csoportokat fegyvereztek fel segédrendőrökként a zsidó telepek védelmére. Ertesztéseink szerint — mondotta a miniszter 4489 zsidó segédrendőr van szolgálatban.

Lázás előkészületek az ősi bucaresti mezőgazdasági vásárra. Bucarestből jelentik: Az Argus írja, hogy lázás előkészületek folynak az ősi mezőgazdasági kiállításra, amit a mezőgazdasági kamarák szövetsége és a földművelésügyi minisztérium rendeznek a Károly-parkban azokban a csarnokokban, ahol jelenleg a Luna Bucarestilor kiállítás székelt. Egyidejűleg tenyészállat kiállítás is lesz a fővárosban.

Kedvezmény a Franciaországba utazóknak. Bucarestből jelentik: A francia követ-ség közli: Azon külföldiek számára, akik látogatást kívánnak tenni Franciaországban, „utazási könyvecskét” létesítettek, amely 40 százalékos vasuti kedvezményt nyújt minden vonalon és 600 liter mennyiségig 0.60 frankos kedvezményt a benzin literjéből. A könyvecskét a főbb menetjegyirodáknak és a francia konzulátusokon lehet kapni. A benzinkedvezményre való utalványt a francia határállomásokon lehet beszerezni.

Bratca
klimatikus nyaralóhely.
szigorú orth.
ארטה כשר
ellátás
Steinmetz
Zsigmondnénál
Elismert kitchin konyha. Felneveltek, gyermekek és diétások, akik teljes ellátást vagy hízókúrát óhajtanak, bizalommal forduljanak hozzám.

KÖZGAZDASÁG

Megnehezítették a talpfa kivitelét

Az államvasut annak ellenére, hogy az utóbbi időben több fatermelő vállalat, köztük a clujai cégekkel, megállapodást kötött nagyobb mennyiségű talpfa átvételére, még megközelítőleg sem tudja ez irányú szükségletét fedezni. A CFR most az export megnehezítése révén kívánja a belföldi talpfaiparát növelni

és a végett június 20-tól kezdődőleg a talpfa. Az 518 tarifa tételből az 516 tételbe helyezte át, ami a fuvardíj 40 százalékos felemelését jelenti. Ezáltal a talpfa kivitel, amely az elmúlt évben 400 ezer darabra rugott, a minimumra fog visszacsúszni.

Ismét átszervezik a céghivatalokat és a cégbejegyzési rendszert

A kereskedelmi és iparkamarák központjának időszaki tanácsa kidolgozta a cégjegyzési hivatalok és kereskedelmi cégjegyzékek átszervezésére vonatkozó tervezetét. E szerint a kereskedelmi cégjegyzék a jövőben nemcsak a céggel kapcsolatos

adatok nyilvántartásával foglalkozik, hanem ki fog terjedni a nemzeti, valamint a cégtulajdonos előképzésének és a szakmai etnika nyilvántartásának kérdéseire is.

Megjelent a szesz törvény módosítására vonatkozó rendelet törvény

Csak 12 százalékos nyereséggel dolgozhatnak a szeszgyárok

A hivatalos lapban való közzététel végett legfelsőbb hozzájárulást nyert a szesz törvényt módosító rendelet törvény. Számos egyéb intézkedése mellett a rendelet törvény előírja, hogy a szesz monopóli igazgatósága behűtési költségeket vehet fel, melyek fedezetére lekötetheti a szesz monopóli bevételeit. Azok a szeszgyárok, finomítók, és ipa-

ri kazánok, amelyek két időnyen keresztül nincsenek üzemben, elvesztik kvótájukat és működési engedélyüket. A szesz átvételei árát minden év december elseje előtt a pénzügyminisztérium alapítja meg a nyersanyagárak és termelési költségek figyelembevételével, olyképpen, hogy az átvételei ár a szeszgyárak 12 százalékos nyereséget biztosítson.

Módosították a kisipari törvényt

Vizsgát tehetnek és mesterkönyvet kapnak a képzés nélküli iparosok

A hivatalos lapban megjelent a kisipari foglalkozás gyakorlásáról és képzéséről szóló törvényt módosító rendelet törvény szövege.

A módosítás szerint a tanoncszerződés legkevesebb három évre és legfeljebb négyévi időtartamra köthető. A szerződésben három hónapos próbaidő köthető ki, melyen belül bármely fél felbonthatja a tanoncszerződés megállapodását.

A módosítás kiterjed a képzési könyvecskékre becserelésének meggyorsítására. Képzés nélküli egyének tulajdonában működő kisipari vállalatok csak úgy ma-

radhatnak fenn, amennyiben tíz alkalmazottnál többet foglalkoztatnak, vagy pedig husz lóerőnél nagyobb kapacitású gépi berendezéssel van. Mérnökök és építésszek bármely szakmájukba eső foglalkozási ágban kisipari üzemet alapíthatnak anélkül, hogy mesterkönyvvel, vagy iparigazolvánnyal rendelkezniük kellene.

A képzés nélküli iparosok, amennyiben évek óta gyakorolják mesterségüket, 1939 december 31-ig vizsgát tehetnek és mesterkönyvet szerezhhetnek.

Június 30-ig be kell jelenteniük Németországban lévő vagyonukat a külföldieknek

Budapestről jelentik: A német birodalmi kormány 1938 április 26-án rendeletet bocsátott ki a zsidók vagyonának bejelentéséről. A vonatkozó kormányrendelet a német Reichsgesetzblatt 1938 április 26-án megjelent 63. számában tettett közzé és arra kötelezi az 1935 november 11-i német birodalmi kormányrendelet értelmében zsidóknak tekintendő személyeket, hogy vagyonukat a vagyon értékének feltüntetése mellett az e célból kibocsátott úrlapokon 1938 június 30-ig jelentésük be. A magyar állampolgárok közül többen érdeklődtek aziránt, hogy ez a bejelentési kötelezettség vonatkozik-e azokra a magyar állampolgárokra is, akik a német törvények értelmében zsidóknak tekintendők és a német birodalom területén van vagyonuk.

Illetékes helyen azt a tájékoztatást adták, hogy a német kormány a bejelentési kötelezettséget a külföldi állampolgárokra is kiterjesztette.

Az oradeai Szilágyi ort. kóser fiuinternátus
a jövő iskola évre felvesz tanulókat. Az internátus igen jó ellátáson kívül elsőrendű tanerőkkel készített elő a növendékeket. A tanerők működését Dr Szilás Izidor és Radó Pál tanárok őrzik ellen.

Sportvonat Budapestre

utlevél és vizum nélkül.
Indulás Clujról július 7-én reggel 9.33 órakor, érkezés Budapestre 18.20 órakor.
Visszaindulás Budapestről 12-én reggel 9.40 órakor, érkezés Clujra 21.14 órakor.
Részvételi díj 1450 Lei
Jelentkezések legkésőbb július 2-ig
WAGONS-LITS/COOK
és **EUROPA**
utazási irodákban CLUJ, Piața Unirii.

ra kiterjedőleg állapította meg, tekintet nélkül azok lakóhelyére, azaz az eltérésről, hogy ezek csak a német birodalomban lévő vagyonukat kötelesek bejelenteni. Aki a rendeletben foglalt intézkedéseknek nem tesz eleget, akár szándékosan, akár csak gondatlanság terhelte, börtönbüntetéssel és pénzbüntetéssel büntetendő. Különösen súlyos esetekben, amennyiben a szándékosan megállapítható, a büntetés tízévi fegyházig terjedhet. A tettes akkor is büntetendő, ha a cselekményt, illetve a mulasztást külföldön követte el. A rendelet 6. paragrafusa felsorolja azokat a hatóságokat, amelyeknél a bejelentést a birodalmi helytartónál, illetve azoknál a közigazgatási szerveknél kell megtenni, amelyeket a birodalmi helytartó e célra kijelölt.

PURGEN DR. BAYER
(PURGO) 25 dróbot tartalmazó eredeti csomagban, vagy 4 darabot tartalmazó próbadosoban az
ideális hashajtó

A Cur Salom társaság tagjaihoz! Ertesztjük ezúton is t. tagtársainkat, hogy társaságunk ez évi közgyűlése Haifa-n f. év július 24-én lesz megtartva, aminek nagy jelentőségére külön körlevelünkben is felhívjuk figyelmüket. A közgyűlés idejét véve figyelembe, mint legalkalmasabb hajójátat a következő jöhet számításba: S/S Dacia indul Constantából jul. 11-én, érkezik Haifába jul. 13-án. S/S Har Zion indul Constantából jul. 14-én, érkezik Haifába jul. 19-én. Mindkét hajóval tagtársaink igen előnyös feltételek mellett utazhatnak és jelentős kedvezményben részesülhetnek. A társas utazás megrendezésére tagtársunk dr Neumann Vilmos, Cluj, Str. Berthelot 12. kapott megbízást, aki minden az utazással összefüggő ügyben készséggel ad felvilágosítást. A társas utazásra nem tagok is jelentkezhetnek és részesülhetnek minden kedvezményben. A cluj közlet nevében: Dr Neufeld Jenő, dr Spitzer József.

Az Erdélyi Szemle, a magyar kisebbségek legfrissebb irodalmi, tudományos, művészeti, társadalomkritikai és nemzetgazdasági folyóirata, legújabb számában is érdekes összefoglalást ad a szétszórtan élő magyarság helyzetéről. A romániai magyarság sorskérdéseiről Szász Endre, dr Willer József, dr Nistor Virgil, Holló Enő írnak, irodalmi képet ad Walter Gyula, míg a művészeti eseményeket Rozsos Etel bírálja. Rein István a csehszlovákiai magyarság vezérének tett látogatásáról számol be. Szinérvári András a jugoszláviai sajtóról ad kis ismertetést. Lonyhy I. budapesti, Kora Endre pedig külföldi szemlélet közölnék. Sárkány Gergely, Klébdi Sándor, Sztrójka László, Mikos Margit verseket adnak. Szappanos Gabi pedig a „Hölygfutár” rovatot vezeti. Megrendelhető Cluj, Calea Marechal Foch 13.

MARTIN
KUPFERSTEIN
uri divatszabó
CLUJ, Str. Memorandului 18. szám. Egész finom minőségű sajt szövetraktára. Hiteiképes uraknak fizetési kedvezmény.

Mi U

Az ausztr
Berlin, június 17. wid híradást közöln kömegeas zsidó leta Zsidó Távirati Irod következő értesülésc A vezető nemzes felfogásának megfe zsidók ellen folytat rattal párhuzamosa sebb akciót kell i Berlimbe is átcsapot sok hulláma. Junius böz részében több töztattak le. Regge lakásaikban és mu embereket a Gestap Alexander-platz-i vitték őket. Ellenté történt kávéház-ra zsidókat és nemzs lommál lehetőleg f letartóztatások és kkat.

Cadur

m
börbete

Fred As

Egy

Bucuresti, június Blecher Marcell. Két évvel ezel „Szbett szivek”, Igazi nagy esemény A kritikuskok „nagy hullott meteorról”, Később, amikor az pányit indított a „a „degenerált m judaizálódott, er vezérét Tudor Arg költőben jelölte me tolen zsidó iró” cí M. Blechernek s rész, rendkívül tel Ezért volt célpont Ez az élő célpont Marcell néhány meg halt. Huszonnyolc éves a borzalmas kör. Amikor még ált román kritikuskok: „M. Blecher Seb terjedelmű könyv Thomas Mann Var vel ajándékozta m „M. Blecher a megdöbbenő jelen egyedülálló zsidó De Blecher Mar dete szinte egybe éves ifju lassan, száll, ment el köz

A romani gettós koskodásban (med zist kapott, amely kgyógyulni. Bejé szanatóriumát s a évvel alatt irni kez Első írása „A meg nem revelác a „Szbett szivek” uja kezükbe az o mü egy és ugyan érzéseit és gondok eddig alig tapas dolgozza fel. A k tör utat a hódolót ok és rágalmazók csapásra ismerté róla és műveiről. Az Argehei és miából a fiatal, ha nagy és népszerű ki...

Mi történt Berlinben?

Az ausztriai zsidók nem vihetik ki vagyonukat, ha ki is vándorolnak

Berlin, június 17. A ma reggeli lapok rövid híradást közölnek arról, hogy Berlinben tömeges zsidó letartóztatások voltak. A Zsidó Távirati Iroda ezzel kapcsolatosan a következő értesüléseit közli:

A vezető nemzeti szocialista körök azon felfogásának megfelelően, hogy az ausztriai zsidók ellen folytatott megsemmisítő hadjáratral párhuzamosan a birodalomban is erősebb akciók kell indítani a zsidók ellen, — Berlinbe is átsapott a tömeges letartóztatások hulláma. Június 13-án a főváros különböző részeiben több száz berlini zsidót tartóztattak le. Reggel hat és nyolc óra között lakásaikban és munkahelyeiken fogták el az embereket a Gestapo hivatalnokai és az Alexanderplatz-i rendőrfőnökség fogházába vitték őket. Ellentétben a két héttel ezelőtti történet kávéház-razziával, amelynek során zsidókat és nemzsidókat fogtak el, ezalkalommal lehetőleg feltűnés nélkül történtek a letartóztatások és a sajtó is elhallgatja azokat.

Gestapo-körökben azt mondják, hogy ezek a letartóztatások nem önkényesen történtek, hanem előbb összeállították azoknak az egyéneknek a névsorát, akiket különböző bűnök terhelnek és csak azután rendelték el egy tömegben való letartóztatásukat. Hozzáteszik azonban, hogy kisebb jelentőségű kihágásokról, többek között a közlekedési szabályok megszegéséről van szó. Másokat viszont azért vettek őrizetbe, mert különböző bűnpekénél van szükség a tanuallomásokra. Az áldozatok kereskedők, szabadfoglalkozásúak, magánalkalmazottak és munkanélküliek. Egyikük sem vett részt semmilyen politikai megnyilvánulásban.

Az újabb letartóztatási hullám lejutóan hatott a birodalmi főváros zsidó lakosságára. A két héttel ezelőtti történet kávéházi razzia óta azon zsidó körök is beszűntették a kávéházak látogatását, amelyek eddig nem tudtak, vagy nem akartak lemondani arról. Nem hitték azonban, hogy a megkezdett letartóztatási akció más formában fog folytatódni. Sokan azt hitték, hogy a kávéházi razziák hangos jeleneteivel a kávéházak árjaitását akarják meggyöngyíteni. Valóban voltak ilyen eredmények azóta. Az újabb letartóztatási hullám azonban igen rossz jel a berlini zsidók szemében.

A Daily Telegraph jelenti Bécsből: a hatóságok hivatalosan közölték, hogy zsidók csak abban az esetben kapnak engedélyt arra, hogy elhagyják Ausztria területét, ha előzőleg írásban kötelezik magukat arra, hogy többé nem térnek vissza az országba. A kivándorlási engedély megadása előtt a zsidóknak igazolniuk kell, mennyi a vagyonuk és ki kell fizetniük összes hátralekos adóikat és a menekülési adót. Vagyonuk azonban az országban kell, hogy maradjon.

Cadum kenőcs minden bőrbetegség ellen

A bőr betegségei okozta fájdalmakat könnyen megszüntetheti, ha idejében használja Cadum kenőcsöt. Azonnal elmulasztja a viszketést, enyhíti és gyógyítja a bőr bármely irritációját vagy gyulladást. Ugyancsak felülmúlhatatlan kitérés, sebek, égés, csalánkiütés, aranyér, rüh, bőrhámlás és égési sebek ellen.

Fred Astaire premier a Thalia Mozgóban

Egy fiatal román-zsidó író halálára

Bucuresti, június 17. Meghalt Romanban Blecher Marcell.

Két évvel ezelőtti megjelent regénye, a „Sebzett szívek”, forradalmi reveláció volt. Igazi nagy eseménye a román irodalomnak. A kritikusok „nagy jövőről”, „román földre hullott meteororról”, „ifjú zseniről” írtak akkor Később, amikor az egyik fővárosi lap kampányt indított a „destruktív”, az „amoralis”, a „degenerált modernnek”, „néprontó”, eljudajázódott, erotikus” írók ellen, akiknek vezérét Tudor Arghezieben, a nagy szimbolista költőben jelölte meg, M. Blecher, „a szegénytelen zsidó író” címet kapta.

M. Blechernek sok bűne volt: fiatal, mérész, rendkívül tehetséges és emellett zsidó. Ezért volt célpontja oly sok támadásnak. Ez az élő célpont most nincs több; Blecher Marcell néhány nappal ezelőtti tüdőbajban meghalt.

Huszonnyolc éves volt, amikor végzett vele a borzalmas kór.

Amikor még élt, így írtak róla a nivatott román kritikusok:

„M. Blecher Sebzett szívek című kisebb terjedelmű könyvében a román irodalmat Thomas Mann Varázshegyéhez mérhető művel ajándékozta meg.”

„M. Blecher a nagy zsenik világából való, megdöbbentő jelensége az új generációnak és egyedülálló zsidó kortársai között...”

De Blecher Marcell írói karrierjének kezdete szinte egybeesett annak végével. A 28 éves ifjú lassan, mint egy elmuló gyertya, szál, ment el közülünk.

A romani gettóból indult el. A párizsi diákoskodásban (medikus volt) oszontuberkulózist kapott, amelyből nem tudott soha többé gyógyulni. Bejárta Európa számos tudószanatóriumát s a betegség hosszú, nehéz éveit alatt írni kezdett.

Első írása „A közvetlen való eseményei” még nem reveláció s alig második könyve, a „Sebzett szívek” megjelenése után vették újra kezükbe az olvasók és kritikusok: A két mű egy és ugyanazon lélek, mélyen emberi érzéseit és gondolatait, a román irodalomban eddig alig tapasztalt mesteri művészettel dolgozta fel. A két könyv forradalmi erővel tör utat a hódolók és ellenségeskedők, barátok és rágalmozók között. A Blecher név egy csapásra ismertté vált, mind többet beszéltek róla és műveiről.

Az Argehei és Iorga féle irodalmi polemikából a fiatal, halállal vívódó zsidó író, mint nagy és népszerű regényíró és művész került ki...

„A hírnév és a siker azonban nem lelkesítik. Arról nem tünk el a ráfagyott kesemys mosoly, amelyre régen rávetette már árnyékát a halál angyalának szárnya.”

„A közvetlen való eseményei” az emberi lélek legvilágosabb analízise, a „Sebzett szívek” saját lelkeinek sebeit tárja fel emberien kegyetlen őszinteséggel. S a kritikus mégis így kiált fel elolvasása után: „Ha Cazals, Enescu vagy Hubermann, a nagy interpretátorok csodálatos művésze előtt akaratlannul is térdre kell borulnod — Blecher könyve mélyen megérint s nem tehetsz mást, minthogy megrendülve kezded veszed a kötetet és behunyt szemmel a melléhez szorítod s extázissal telve merülsz az író lelkivilágának végtelen mélységeibe.”

„A közvetlen való eseményeiben” az elítélt, az életbe kapaszkodó ifjú beszél, gondolkodik és képzeli magát:

„...nem tudom ki vagyok, hol vagyok. Egy pillanatra idegenként állok szemben önmagammal. Nincs személyazonosságom! Ez az elvont egyén és valóságos énem egyenlő erővel szálltak vitába egymással.”

„Néhány másodpercig tartó bizonytalanság alatt végigszaludott rajtam létem összes bizonyosságai és bizonytalanságai, — hogy végül is véglegesen visszatérjek fájdalmas egyedüllétemhez.”

„De egyedüllétem ilyenkor tisztább és patétikusabb, mint máskor. A világ eltávolodása világosabb, megnyugtatóbb: világos, jól-éssé melankólia ölel át, mint álom, amelyre az éjszaka sötétjében emlékszünk vissza.”

„A főlészínrekerülést követő pillanatok világosságában a világot ama fölösleges és züllyött hangulatában látom és érzem, amely körülvesz, halucináló, gyilkoló transzok után... Gyermekkorom krízisei jutnak eszembe...”

„A lét bizonyos melankóliáját érzem, gyermeki életnek rendszeresen megszervezett kínjai között... Amikor ifjúvá serdültem, a rohamok elmaradoztak, de lényembe rögződtek azok a pillanatok, amelyek a világ s a lét fölöslegességének furcsa érzéseivel töltöttek el... Fölöttem a tiszta ég, a kétségbeesés színét öltötte. Ebben a fölösleges, örökre megátkozott világban barangolok ma is.”

A „Sebzett szíveket” a tüdőszanatóriumban írta. Mintán nyolc esztendőn keresztül viseli a testén a gipsz mázssal súlyát, miután bénán, lelélcolva, vágyódva, imádkozva és átkozva figyeli az életet, a világot, az

MINDENNAPI EGYSZERÜ SZOKÁS.

AMELY FELBECSULHETLEN ELLENSZOLGÁLTATÁST NYUJT: HAMVAS ÉS SZÉP ARCBŐRT

Mínél hosszabb fiatalság minden nő égő vágya. A kor első jelei, az arc ráncjai és az arc bőr petyhüdsége a fiatalságot annyira jellemző hamvaság és frissesség elvesztése folytán.

A kozmetika művészete egyszerű és hatásos módszert talált az arc bőr védelmére és konzerválására. Ez a Pond's metódus, amelyet az egész világon a nők milliói használnak.

A két Pond's krém „C” (éjjelre) és „V” (nappalra), ennek a módszernek az alapjai.

A Pond's módszer pontosan le van írva egy kis füzetben, amely minden Pond's krém csomagolásban található.

POND'S

Módszer

embereket; az egészségesekeket és a betegeket...

Kevés író fizette ily drágán meg az inspirációt, a mű átélését, az írás tandíját.

A mázssal súlyok alatt azonban megérelledött, kikristályosodott benne a művészi élmény — amely ha mint író alkotás nem ér fel a „Varázshegyvel”, de mint élmény igaz

zibb, emberibb, fájdalmasabb.

S amikor tíz évi gyötrelmet után Blecher-ről levették a mázssal súlyokat, parázsló szemében ott lobogott a halál megrázó sötétségei, új műven kezdett dolgozni, új műven, amely „A tulsó partról” az élet utáni életéről szólt. Meghalt. A toll kiesett láztól forró, remegő kezéből. (h. e.)

Június 23-ikán az uralkodó jelenlétében nyílik meg a „könyvek hónapja”

Bucuresti, június 17. Valamely könyv megjelenését eddig csak néhány nem mindig eléggé felkészült, vagy jóhiszemű bíráló beszámolója jelezte. Az újonnan megjelent kötet néhány napig a kirakatban állott, onnan a könyvkereskedés polcára került, hogy nemsokára a pincében penészedjék, az egerekkel és a feledéssel.

Néhány év óta azonban felélenkült az érdeklődés a nyomtatott betű iránt, sőt hivatalos ünnepet szenteltek a könyvnek, kezdetben egy napot, később egy hetet, majd egy hónapot — igyekezték az olvasókedvnek minél állandóbb és szélesebb területet biztosítani.

Ma már köztudomású, hogy a könyv ünnep az uralkodó magas biztatására született meg, aki az ország egészséges irányítása fölötti gondjában nem feledkezett meg a könyvről és annak íróiról sem. Kedves gondolata ez az uralkodónak, még abból az időből, midőn trónörökös volt. Szívesen tartózkodott minél gyakrabban a nevével viselő alapítványánál, az írók körében, szenvedélyesen lapozgatva ritka könyveket és kérve, hogy küldjék meg neki a nyomtatásból legújabbán kikerült köteteket. Az ő magas jóindulatából jött

létre a királyi alapítvány kiadóvállalata, amely néhány év óta lelkesen karolja fel a fiatal tehetségeket, megóva őket a kiadók kizsákmányolásától.

A könyv ünnepe csodálatos alkalom arra, hogy a kultúrát közelebb vigyék a nagyközönséghez, olcsó áron bocsátva rendelkezésére az irodalmi műveket. A könyv ünnepe egyúttal az írókat is segíti, akik királyi oltalmat érezve magukon, fokozott elánnal látnak hozzá a munkához, mert számot vetnek küldetésükkel a nép kultúrájának fejlesztésében.

Ezidén a könyv hónapjának ünnepélyes megnyitóját június 9-re tervezték, a Pista Senatuion, külön e célra épített csarnokban. Miután az építkezés nem fejezték be, az ünnepséget június 23-ra halasztották el, midőn Öfelsége a király, a kormány tagjai és az írók jelenlétében fog végbenenni a könyv megünnepelése. A csarnok lehetőséget ad minden egyes írónak, hogy saját standján kiállítsa teljes művét. Fénykép, életrajzi adatok, kéziratok járulnak hozzá ahhoz, hogy az olvasó minél teljesebb képet alkotasson magának a könyvről és szerzőjéről.

SPORT

Ujjászervezik a timisoarai Kadimát

Cluj, június 17. (Az Uj Kelet tud.) A kerületi Makkabi Szövetség vasárnapi oradeai konferenciáján a timisoarai Kadima sport-egyesület igen laza kapcsolatot tartott fenn a zsidó sport irányító szerveivel. A konferencián azonban, dacára annak, hogy timisoarai adminisztratív zavarok miatt a meghívott két nappal a konferencia előtt vette a Kadima, mind az egyesület elnöke, mind sportigazgatója jelen volt. A timisoarai Kadima vezetői igen élesen kapcsolódtak be a konferencia nyitójába, egyben ígéretet tettek, hogy a jövőben fenntartás nélkül követik a Makkabi Szövetség által kijelölt utat.

A timisoarai Kadima „megteréséhez” tudni kell azonban, hogy az egyesület mintegy fél-évtel ezelőtt új elnököt kapott Grünberger Lajos textilgyáros személyében. Az új elnök, aki Timisoara zsidó társadalmának kiemelkedő egyénisége, régi meggyőződésescionista, aki tisztában van a zsidó ifjúság problémáival és célkitűzéseivel. A konferencián a Kadima elnöke és a kerületi Makkabi Szövetség elnöke között megállapodás történt, mely szerint a Kadima ügyeinek áttekintése végzett Clujon találkoznak. Erre a találkozásra szerdán este került sor, amely alkalommal beható vita tárgyát képezték mind a problémák, amelyek a Kadima átszervezése és a zsidó sportmozgalomba való bekapcsolódása szempontjából szükségesek. Grünberger elnök a tárgyalások folyamán a zsidó sportot illetően a legkomolyabb felkészültségről és alapos ismeretekről tett tanúságot, így tehát éppen az elnök személye, valamint dr. Rosenthal sportigazgató agilitása révén minden remény meg van rá, hogy a Kadima a jövőben nemcsak hogy ott lesz minden zsidó sportrendezvényen, de rövidesen — hatalmas keretei révén — a zsidó sport égisze alatt középpontot fog számítani.

Csak cäviden...

A Nemzeti Bajnokság 1938—1939. évi küzdelmei augusztus 21-én kezdődnek. Egy héttel később, augusztus 28-án kezdetét vesz a Román Kupa küzdelem is.

A női távolugrás új világrekordja 605 cm. Az Amerikában élő lengyel Walasiewicz ugrotta Clevelandban.

Rudi Hiden, az egykori bécsi csodakapus, aki övek óta a párizsi Racing játékos, felvette a francia állampolgárságot.

Az időjárás változásai — különösen a nyári zivatarok — sokszor befolyásolják a szabadtéri versenyeket. Az uszóversenyeknek az időjárás viszontagságoktól való függetlenítésére most igen érdekes kísérlet indult meg. Miami-ban, Florida híres nyaralóhelyén, ahol csupa milliárdos lakik, egy vállalkozó nyitott uszodát épít, amelyet eső esetén különleges szerkezettel lehet lefedni. Az uszoda külseje teljesen olyan, mint a közönséges nyitott medencéé. Ha esik, egy emelőszerkezet fémhengereit, könnyűfémbe készült fedeleket borít csavarszerkezettel és motor segítségével a medence fölé. Öt perc alatt úgy néz ki a nyitott uszoda, mint egy vállalkozó nyitott uszodát, mint egy vállalkozó nyitott uszodát, mint egy vállalkozó nyitott uszodát.

A labdarúgóvilág bajnokság mérkőzéseinek összebevétele eddig — a tegnapi olasz-brazili és magyar-svéd mérkőzéseken kívül — 3 millió 750.000 frank volt. Az érdeklődés a francia csapat kiesése után sem csökkent.

A budapesti VAC, amely Magyarország egyetlen zsidó sportegyesülete, női klubbajnoka törvényszerűen Kálmán Vera győzött Demény és Fried előtt. A kezdők kard-egyesületi versenyén Kahan győzött Piro és Rozsman előtt.

Párizsban nemzetközi uszóverseny volt vasárnap. A főbb eredmények: 100 m: Schatz francia 1:02.5, 400 m: Bachmann német 5:21.2, 100 m hát: Metman holland 1:13.8, 200 m mell: Cartonnet francia 2:55.2.

A központ utasítására Baia-Maren játékvezetői tanfolyam vette kezdetét. A baia-marei futballbírák iskolájában a tanítást Humiade Anton látja el.

Előzze meg a kimerültséget és legyengülést egy kiprobált szerrel: szedjen URODONAL-T!

Reuma, vesebaj, izületi-daganatok és csomók, levertség, annyira hatnak közérzetünkre, hogy teljesen lecsökkentik életünket és elviselhetetlenné teszik az életet.

A legegyszerűbb, legolcsóbb mód az artritikus megbetegedések megelőzésére: naponta 1 kávékanál Urodonal, egy kevés vízben. Az Urodonal kiválasztja az összes mérgező anyagokat, az izületi daganatok és csomók leoldhatók és az összes belső szervek tehermentesítődnek. Az Urodonal rendszeres használata megóv az érlelmeszedéstől és az időelőtti megöregedéstől. Doktor Raynaud a katonai kórházak főorvosa a következőket írja az Urodonal-ról: „A mindennapi gyakorlat igazolja, hogy az Urodonal nemcsak tökéletes biztonsággal feloldja a húgysavat, hanem ezenkívül számos — az egészségre jótékonyan ható — tulajdonsággal bír. Az Urodonal hatása folyton előálló bőséges vizeletkiválasztás, állandó átöblítéssel, folytonos működésben tartja a vese szűrőkészülékét és ez által megóv az érlelmeszedéstől.”

URODONAL

RENDSZERES HASZNÁLATA
ÁLLANDÓSÍTTJA AZ EGÉSZSÉGET ÉS ÉLETTÖRÖMÖT
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban
CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÉRK

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma két premier egy helyért: I. Homozány nélkül. Nagyszabású szovjetfilm. Csajkovszkij zenéjével. II. A legújóhíttelen detektív. Izgalmas, lebilincselő rendőrfilm, főszerepben: Richard Talmadge.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:
Nagy premier! Lucrecia Borgia. Abel Gance rendezése. Főszereplők: Edwige Feneuille és Gabriel Gabrio. Műsor előtt: Világhíradó.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtöktől közkívánatra: Törvényen kívüli. Az évad kiragasztó filmeseménye. Fősz.: Danielle Darieux és Charles Vanel.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:
Fenséges műsor: I. Januári kapitány. Shirley Temple legutolsó és legjobb filmje. II. Vörös sugár. Izgalmas izgalmas, csoda cowboy filmje. Jean Rogeers, Noah Berry és Rex a csodáló. III-IV. Híradó és Micki Maus.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:
3, 6 és 9 órákor két világszenzáció! I. A kis lázadó. Társadalmi dráma. Fősz.: Shirley Temple és John Boles. II. A kalózkok kincse. Dráma. Fősz.: Sbil Jason és Mary Rabson. III. Journal.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:
Gasparone. Rölk Marika világhírű szubrett legújabb operettje. A többi szerepekben: Schlezák Leó és Sima Oszkár.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:
A sivatag fia. Edgar Rice Burroughs közismert regényének filmváltozata, főszerepben az exotikus szépségű Kathlene Burke.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:
Mától! premier! A grófnő és apródja. Fred Astaire világhírű táncos, énekes revü-filmje. Gracia Allan csodátáncosnővel, az új partnernőjével. Látványos, kápráztató és mulattató. Előadások: 3, 5, 7, 9-ór.

נעפלאכטענע עטורת
legújabb, modern, szép mintákban, garantált valódi ezer finomságu ezüstből, állandóan kaphatók az előállítónál: Fried Abraham Satu-Mare, Str. Florescu 3.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, június 18.
Bucuresti. 7.30: Torna hírek, reggeli hangverseny. 13: Időjezés, időjárás, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás: Az országörök órája. 19: Felolvasás. 19.17: Táncclemek. 19.45: Felolvasás. 20: Lemezek. 20.35: Munteanu Zsófia énekel. 21: Uzenetek. 21.15: Szórakoztató zene. 22.30: Hírek. 22.45: Vendégül zene. 23: Szórakoztató zene. 24: Lemezek.

Jeruzsálem. Délután 5.45: Pontos idő, hírek. 8: „Hamavid”. 8.05: Kórus. Vezérszólam: Zalman Alkoni. 8.30: Jakob Kaplovitz: Az új zsidó irodalom. 8.50: Kereskedelmi szak-előadás. 9: Pontos idő, időjárás, hírek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.05: Postászenekar. 14.30: Hanglemek. 18: „Mit üzen a rádió?”. 18.30: A Beszkiart budai főműhelyének dalárdája. 20.25: „Baudelaire”. Előadás. 22.10: Hírek. 22.30: Cigányzene. 22.55: Időjárásjelentés. 23.20: Zongoraszámok.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:
Luxemburg. 22.15: Szimfonikus hangverseny, Fraenkel hegedűművészsel.

Végre biztos szer a sváb és ruszlibogarak ellen

„NEOTOX”

INSECTICID; CUTIA LEI: 18

Mentse meg ruháit a molyoktól „MOLITOX” használata által. Egy doboz egész szezonra elég. Ára 15 és 25 lej. Kapható: Gyógyszertárakban, drogériákban, illatszertárakban és szaküzletekben.

Június 15-én nyílt meg
Remeten
(jud. Bihor) a
Ládner-féle ort. kóser penzió
Szezon szeptember 15-ig. Erdéldőn: LADNER, Oradea, P. M. Viteazul 10 sz. Telefon 16-84.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésmel egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg: levelet csak ugy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Magvételre keresek használt jótárban lévő cukorkagépeket, hengerek-vacum és plastik-prést. Spitz Miklós Café, Str. Avram Iancu No. 1.

Buciumi gyereknyaralattási akciómát ezidén is július és augusztus hónapokban lefolytatom. Jelentkezéseket felvesz: Goldner tanító, Str. Masaryk 42.

Csinosan burkolt szoba fürdőszobahasználattal hölgynek kiadó. Reg. Ferdinándi 34. Telefon 20-11.

Teljesen új varrógép és egy használt gyermekágy elköltözés miatt sürgősen eladó. Cim: Str. Octavian Goga 13, földszint 2.

Esküvők, eljegyzések, barmicvomek, szociális rendezést vállaljuk itt házánál. Házhoz is megyek, vidékre is. Jó ort. kóser házikoszt kihirdásra is. Adlerné, Str. Gen. Gerescu 7.

Azonnali belépésre kerestetik ügyes segéd-kötött szövött szakmából. Blatt Brasov.

Megbízható házaspár állást keres olyan helyen, ahol a férfi is szolgálatot, a nő háztartást, főzést, esetleg gyerek ápolást végezhet. Stefan Simon Gilau, jud. Cluj.

Keresek megvételre egy jótárban lévő használt pálinkafőző üstöt autorizációval 150—200 ltr. nagyságig. Ajánlatokat Farkas Samoilă Lechința jud. Năsăud küldendők.

Észak-Románia részére keresek lerakotkat és képviseleteket. „Teljes garancia” jellegre a kiadóba.

Autóval utazom Ardealt, Banatot. Társak keresek. „Gyorsan dolgozom” jellegre.

Keresek novembere 3 szobás összkomfortos lakást, lehetőleg belvárosban, esetleg garázzsal. „Pontosan fizetek” jellegre.

Művirág, gallér, jabo különlegességek eredeti párizsi modellek után Orchidea szalonban, Regina Maria 9.

Keresek bizományi lerakatot, amilyen Oradean még nincs. „100 ezer lej” jellegre az oradeai kiadóba, Str. Millesand 4.

Eladó egy teljesen jótárban lévő 110-es Krause-féle lemezoló, egy sarokfüző és egy riccelő. Fülöp Oradea, Str. Tache Ionescu 1.

Jung, hübsche, sehr intelligente Frau, Isra. des Alleinseins müde, wunscht Bekanntschaft zwacks Ehe mit intelligentem nur gutsituier-ten Herrn. Auch Witwer mit Kind. Zuschriften mit Photographie erbeten unter „Deutsche Korrespondenz”.

Keresünk perfelt román, mérlegképes, lehetőleg fűszes szakmában jártas könyvelő-levelezőt. Ajánlatokat képzettség és esetleges eddigi működés, valamint fizetési igény közlésével „Prompt” jellegre a kiadóba.

Ardealban, Regátban gyógyszerárakban, drogériákban, cukorkaüzletekben bevezetett utazó alkalmazást keres. Perfekt román, német, magyar levelezéssel. Elvállal bármilyen cikket. Megkereséseket „Kitartó munkaerő” jellegre kér a kiadóba.

Borsec-fürdőn komfortos modern, vízvezeték, villanyvilágításos szobák kiadók. Nătescu, Cluj, Str. Iorga 3.

DAVID 139

Irta: Tal...
Mindentudó Ur! Maga...

Csak hódolón-csodál...

Porszem vagyok s T...

Fehérjek bár, vagy j...

Hogy' érthetőlelek, V...

Hisz' már akkor hall...

Te Mindenüttjelenval...

Ha mennybe szállné...

Ha hajnal-szárnyán...

Karod lenne ott is v...

Ha éj-leplebe bárkol...

Napként ragyogna a...

Mikor még nem is fo...

Osontom, tőstem előr...

Uram, Te Bölcs, Te...

Fel nem foghat bár v...

Vesszéd el azt, ki E...

Mert gyűlölöm a gy...

Próbálj meg, Isten, n...

Üsd el s téríts a Te...

*) A szerző „David...

ég befejezett, nagy...

drámájában énekl e...

tött szoltárt David k...

ér Tapsony Endre ul...

ndve, aki már siker...

cial szimpadokon „...

zsidóárgyu színművé...

— Időjósolat: Eme...

közö felhőzet, enyh...

lén, lassu felmeleged...

100 keleten. Esők h...

keleti felében. Ma...

fokok mértek.

— Az indiai kole...

jelentik: A kolerajá...

nak száma eddig 14...

— Megolesul a v...

Baiamareről jelent...

ben részesítette Bai...

Amit a bányaváros...

gokon át tartó harc...

most minden közb...

hogy a város leszál...

Mint ismeretes, Bai...

tanytelepe van, mely...

egy mint cégtársak...

a város között a sz...

szól. A politikai rez...

bizonyultak a polgár...

ga villanyáramdíjat...

ros, sem a Ganz ne...

vedelméből és most...

mester, a város veze...

a költségvetés jóv...

megállapításra jut...

üzemből öt megillet...

ról lemondhat és el...

tól kezdve a villany...

nyal olcsóbb lesz. E...

terhére megy, me...

lemondani az ő rész...

a megállapított fel...

ait. Így Baiamaren...

140 lej helyett 120...

watonként. A polgá...

kedése az egész bár...

dásra ad okot, hogy...

városfejlesztésre el...

amelyet a következ...

gármester: — A v...

válása, a városháza...

rosi liget részére sz...

zése, a városi muz...

vezeték gyökese át...

óta nem szolgál ele...

felszerelés beszerz...

aszfaltozása a költ...

a vármegyei utrész...

dak és gyalogjárók...

fégglyár létesítése...

kozát készítésére a...

szervezése, mert B...

sem vezetnek katas...

UJ KELET Legújabb hírek

Eden burkolt vádat emelt Chamberlain külpolitikája ellen

London, június 17. Eden volt külügyminiszter, aki leköszönése óta csak egyetlen politikai nyilatkozatot tett, Leaningtonban újabb beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy csak abban az esetben elképzelhető tartós béke, ha az Anglia természetes szükségleteinek figyelembevételével alapozzák meg. Ha a megállapodások a szükségletek és Nagy-Britannia tekintélyének rovására mennek, akkor csak viszonylagos nyugalomról lehet beszélni. Ha Anglia el akarja kerülni az ajtó előtt kopogtató veszélyt, akkor egyenesnek kell mutatkoznia az emberfeletti erőfeszítésekben. Az nem áll, hogy az ő politikája háboruba sodorta volna a Szigetországot, mert ennek ellenkezőjét a nyoni egyezmény is igazolja, de az bizonyos, hogy az ő elgondolása szerint Nagy-Britannia nem került volna tekintély szempontjából kényes helyzetekbe.

Egyidejű londoni jelentés szerint, Chamberlain az alsóházban kijelentette, hogy Cordell Hull amerikai külügyminiszterrel egyetértésben hajlandó a fegyverkezés korlátozására, ha azt az összes jelentősebb hatalmak elvileg elfogadják. Hajlandó továbbá szabályozni a háboru emberies formáját, elsősorban is a nyílt városok bombázásának elkerülésére. Már most Indiában sem alkalmaz légi megtorlást, csak ha előzőleg 24 órával az érintett községeket kiirtették.

Dublinból jelentik, hogy Írországon 137 mandátumra ma lesznek az általános választások.

Helyreállt a nyugalom a francia parlamentben

Párizs, június 17. (Rador.) A kamara tegnapi viharos ülése után a mai ülés, az engedékenység légkörében zajlott le. Egyik részről sem történt kihívás Tixier Vignancourt visszavonata azon kérését, hogy bocsássák szavazás alá a kommunista azon javaslatát, amely a francia benemavatkozási politikára vonatkozott. A kamara azután 553 szavazattal 5 ellenében elfogadta Tillon kommunista képviselő azon indítványát, hogy a munkanélküli segélyt egyeztessék össze a jelenlegi megélhetési viszonyokkal. A képviselőház ezután különböző, a tengerészek és halászok helyzetére vonatkozó javaslatokat tárgyalta meg. A délutáni ülést a mezőgazdasági jellegű interpellációknak szentelték.

Párizsból jelentik, hogy pénteken délelőtt a kormány minisztertanácsot tartott Lebrun elnökletével. A kormány elfogadta azokat az intézkedéseket, amelyek hivatalosan kiegészítik a gazdasági és pénzügyi élet fellendítésére már előzőleg tett lépéseket. Elsősorban az áruk stabilitását fogják biztosítani, növelik a termelést, a kereskedelmi ügyleteket és megélik így a nemzeti tartalékokat.

Újabb párizsi jelentés szerint, Daladier miniszterelnök ma délelőtt a szenátusban megbeszélést folytatott Henry Berengerrel, a külügyi bizottság elnökével. Berenger közölte, hogy a bizottság igyekezete a benemavatkozás, a szíriai az alexandriai szandzsák és libanoni kérdések felé irányul.

Életbelépett az előzetes cenzura Magyarországon

Budapest, június 17. Magyarországon pénteken lépett életbe az új sajtótörvény, amely az időszaki lapok kivételével, minden sajtóterméket, legyen az könyv, nyomtatvány, vagy röpirat, a megjelenés előtt 48 órával be kell mutatni az ügyészségnek.

Henlein hozzájárult Hodzsa miniszterelnök javaslataihoz

A cseh kormány egyelőre elfekint a hároméves katonai szolgálat bevezetésétől

Prága, június 17. A szudetanémet párt hivatalos közleményt adott ki, amelyben leszögezi, hogy:

Hodzsa miniszterelnök azon kijelentésére, miszerint a karlsbadi pontokat hajlandó tárgyalási alappal tekinteni, a párt elfogadta azt a javaslatot, hogy a kisebbségi statútumok csak a jövő hét elején kerüljenek a nyilvánosság elé. Mindezek ellenére leszögezi, hogy a csehszlovák karhatalmi osztagok magatartása nem változott meg, a mi nem megnyugtató a jövőre nézve. A párt azonban nyilván tartja ezeket az eseteket és követelni fogja a bűnösök megbüntetését.

Ugyancsak Prágából jelentik, hogy a kormány egyelőre lemondott a hároméves katonai szolgálati idő megvalósításának tervéről. Illetékes helyről hangsúlyozzák, hogy ez nem jelenti a terv végleges elvetését.

Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy a május 21-én mozgósított tartalékosoknak még haza nem bocsátott korosztályát is rövidesen elbocsátják a katonai szolgálatból.

Ez a lépés a múlt hónap második felében kialakult európai feszültség egyik legjelentősebb részének likvidálását jelenti.

Pozsonyi jelentés szerint a csehszlovákiai magyarság körében bizonyos idegenkedést keltett, hogy Hodzsa miniszterelnök a magyarság képviselőivel megkezdendő tárgyalások előtt, tegnap a kormányt támogató három magyar nemzetiségű képviselővel kezdet megbeszélést. Minden attól függ azonban, hogy a prágai kormány a jövő hónap 15-én beterjesztendő törvényjavaslataiban milyen engedményeket lesz hajlandó tenni a nemzetiségek javára.

Fred Astaire premier a Thalia Mozgóban

Egyre nagyobb méreteket ölt Németországban az új antiszemita hadjárat

Berlin, június 17. A Havas közli: Új antiszemita hullám árasztotta el egész Németországot. A rendőrség eddig mintegy kétezer zsidót tartóztatott le az utóbbi napokban. Számos mozhelyiségből kitessékelték a zsidókat. Valószínűnek tartják, hogy a zsidókat egyáltalán eltűnjék a mozik látogatásától. A belügyminiszter elrendelte, hogy az összes zsidó vállalatok üzleteiket külön jellel jelöl-

jék meg. A letartóztatások tovább folynak. Nemzeti szocialista körökben azt állítják, hogy Berlin a birodalom különböző részeiből menekülő zsidóknak a gyülekező helye lett és sok zsidó él a fővárosban jelentés nélkül. A Völkischer Beobachter különböző gazdasági törvényeket harangoz be, amelyek a zsidóknak a gazdasági életből való gyors kiküszöbölését célozzák.

Rómában és Londonban megkülönböztetett fontosságot tulajdonítanak Sztójadinovics és Ciano velencei megbeszéléseinek

Velence, június 17. (Rador.) Ciano gróf tegnap este vacsorát adott Sztójadinovics tiszteletére, akinek olaszországi látogatását magánjellegűnek állítják be. A Havas szerint római diplomáciai és politikai körökben meg is megkülönböztetett fontosságot tulajdonítanak a látogatásnak és tudni vélik, hogy Ciano és Sztójadinovics általános politikai

eszmécsereit tartanak együttlüködéskük keretében, az 1937 márciusában Belgrádban kötött egyezmény értelmében.

Londoni jelentés szerint az angol lapok megkülönböztetett fontosságot tulajdonítanak Sztójadinovics velencei látogatásának és azt hiszik, hogy Cianoval megbeszélük Csehszlovákia kérdését is.

Heves ellentámadásba kezdtek a spanyol köztársaságiak Castellon felszabadítására

Csend a madridi fronton. Összehívták a benemavatkozási albizottságot

Pérgünn, június 17. (Rador.) A 43-ik spanyol köztársasági dandár 1500 milicistáját szállító vonat tegnap este 10 órakor érkezett meg Cerberébe, ahol a francia hadságok széleskörű rendfenntartó intézkedéseket tettek. A spanyol katonák élelmiszert és meleg italt kaptak. Tizenöt katonát orvosi gondozásban részesítettek. Ejfélkor a vonat Port Bou felé indult.

Mint Madridból jelentik, a köztársaságiak Castellon felszabadítása érdekében heves ellentámadásokba kezdtek, de eddig az még nem járt sikerrel. Ugyanakkor Madridból jelentik, hogy a nemzetiek az estramadurai arcvonalon kezdtek heves ellentámadásokba. A francia sajtó szerint Anglia tulságos engedékenységet tanúsít a spanyol kérdésben is és ez a magyarázata, hogy a köztársasági Spanyolország a titkos olasz és német támogatás mellett súlyos helyzetbe jutott.

A Havas jelenti Madridból, hogy a madridi fronton csend uralkodik. A köztársaságiak ütegei nem túl hevesen bombázták ma éjszaka a nemzetiek állásait az estramadurrai ut körül és a fővárostól északra. Az új-

szakai lövöldözések és aknavető háboru teljesen megszűnt.

Mint Valenciából jelenti a Havas, ma délelőtt hárommotorosokból álló nemzet raj több mint 60 bombát dobott Alicante kikötőjére. Tizenkét halott és 27 sebesült áldozat van. A köztársaságiak légielhárító ütegeinek heves működése meggyújtotta a repülőket azon próbálkozását, hogy több fontos célpontot bombázzanak.

Londoni jelentés szerint a benemavatkozási albizottságot június 21-re összehívták, amikor az ellenőrzés beszerzéséről fog tárgyalni.

A Havas jelenti Salamancából, hogy a nemzetiek főhadiszállásának közleménye szerint a 43-ik divízió hadműveleteinek befejeztével, ami Bielsa, Parza, Javierre és Ezquerda falvak elfoglalásával ért véget, hivatalos formában közölte a felvonulást a nemzetiek lőbögő a francia határállomásra. A köztársaságiak visszavonulásuk során elpusztították a Cinca völgyének falvait. A castelloni arcvonalon a nemzetiek folytatják előnyomulásukat, Cordovában, Penraoya körzetében, elfoglalták a Batura és Noria magaslatokat, valamint Velsequilo és L Granjuela falvakat.

Igen — mi mindnyájan KOLYNOS-t használunk!

Az egész család KOLYNOS-szal tisztítja és ápolja fogait és fogusát. A fogszívó különösen gyermekek részére ajánlott, mivel kiváló antiszeptikus és tisztító tulajdonságokkal rendelkezik. A fogorvos jól tudja, hogy a KOLYNOS, bár aktív, mégsem hat irritálólag és veszélyeztetőleg, de a fogak romlását előidéző szájbaktériumokat biztosan elpusztítja. Az egész család KOLYNOS-t használ és mindnyájan kedvelik kellemes ízű és hatását. Nagyon gazdaságos is, mivel csak vékony réteggel kell felvinni, mint bármely más közönséges fogkrémből. Négyféle mosolyra varázsol KOLYNOS-t: Kelyese díttal

Interkórházban és vendégházban is használják fogkezelésre.

KOLYNOS
DENTAL CREAM
ANTISEPTIKUS FOGKRÉMET

Bécsbe várják Hitlert

Bécs, június 17. Bécsben pénteken az a hír terjedt el, hogy Hitler birodalmi kancellár odaérkezett. Az érkezés idejét titokban tartják, amely különben is az időjárásról függ, mert a Führer repülőgépen teszi meg az utat Bécsig. Egyes verziók szerint Hitler azért érkezik Bécsbe, hogy résztvegyen a birodalmi színházi hét utolsó előadásain. Más híresztelések viszont Hitler legutóbbi napirandevójával hozták összefüggésbe a váratlan utat, amely szerint a Führer elismerését és köszönetét fogja kifejezni a régi osztrák nemzeti szocialistáknak hűsies magatartásukért. A Daily Express és a Reuter távirati iroda értesülése szerint Hitler bécsi utja Seyss Inquart kezdeményezésére történt.

Célolják a német nemzeti szocialista egyház megalakulását

Berlin, június 17. Német politikai körök hangsúlyozzák, hogy a német nemzeti szocialista egyház megalakulásáról a világsajtóban megjelent hírek nem egyebek koholmányokkal. Egyetlen felelős tényező sem akarja megbolgyni a német birodalom lakosságának vallási tagozódását, — hangzik a cél. Igaz, hogy voltak nézeteltérések az egyházak és a politikai tényezők között, de ezek más eszközökkel is kiküszöbölhetők. Ugyancsak Berlinből jelentik, hogy elme-gyógyintézetbe szállítottak egy Bildt Frigyes nevű fiatalembert, aki régóta propagálta a német nemzeti szocialista egyház megteremtését. Tömegesen gyűjtött és terjesztett röpiratokat a cél érdekében. Néhány nappal ezelőtt, midőn egy istentisztelet alatt felrohant a székre és onnan tartott beszédet a nemzeti szocialista egyház megteremtése érdekében, lefogták és elme-gyógyintézetbe szállították.

Kiüritik az ukrainai határsávot

Varsó, június 17. Moszkvai jelentés arról számol be, hogy a szovjetkormány elrendelte az ukrainai határ száz kilométeres határsávja lakosságának eltávolítását, a kiüritett területekre katonaságot telepítenek. A kiev GPU letartóztatta Petrovszkit, az ukrán szovjetkormány végrehajtóbizottságának elnökét, szovjet fogalmak szerint államfőjét, aki 1919 óta töltötte be ezt a tisztséget. Petrovszkit azzal vádolják, hogy összeköttetést tartott fenn az elmúlt évben megbuktatott ukrán kormány tagjaival.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMÁSA
BUN DE IMPRIMAT

Taxa postală plătită în m. No. 244716/9

10. Telefon: Havonta 116 évre 600, földre: 1 félévre 12 Hirdetésel, „UJ KE” banati zsi ja, Cikkem forrás megje

Az elem

Kinából nem mas árvizka Osaknem min a Menyei területeken — vetkeztében. De azok a árvizkatasztró mulnak minde fantázia, nincs amely a Kinát megközelítégg. Már-már az ság következett, telt, amikor K róli olvasunk bombák által ryok és aggol. S ime: az e az emberi ösz a szenvedést, népere, enyhe a szenvedések calkról élszah vizáradat hull. Az elemek nyegesen külfö hogy nem is tettek. Mert bár a kínai lakosság tömegeit sóprélet szinterdő get szenvedtel mek borzalma. Az utóbbi sok remény a arának a kin hogy néhány alakult Japán japának hód kudarc szélére denre élszán katonák ránh. A rettenetes voii reményeit naik csak ho mulva láttak kénytelenek v pozícióikat és ezáltal pusztá előretörő és n ben. S így talán kissé hihető szerint a kínai kat. Bármiként nek borzalma európai orszá znyában szíz heő halottak győzelemnek megfosztott és kétségbeesés.

A szud antiszen

Kezdetől a vereség után, tőrlevesek Os tek, a zsidósá tát a Harmad. A vereség t szavonulás le. Az Anschlu deöz náclivező délibájtát le előt. A felcs katta a cseh K ráciája Közép tános rendszer. Ezuttal az rosszul kalku kat a köztár szánt, tkim megsértését é az angol-fran tőr közlép. A cseh hatá vonások hiva ahhoz, hogy andik Biroda

